

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

VOL. LXXV Kovas - March 22, 1990 Nr.12

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

ĮTAMPOS VALANDOS

Ar Maskva tik blefuoja?

Vytautas Meškauskas

Tur būt visi prisimename kelis kartus per televiziją matytą sovietinio herbo nuplėšimą nuo Lietuvos Aukščiausios Tarybos posėdžių salės sienos. Man pasirodė, kad tas veiksmas pernelyg buvo atsargus. Lyg norėta bent dalis jo panaudoti kam nors kitam, o gal prireiks ji dar kartą ten pat pakabinti? Tai tur būt tikėjimas prietaisais, bet kuo gali tikėti šiomis dienomis?

Kaip jau pastebėjome peritam Nr. besidžiaugdami paskelbta nepriklausomybe, niekas negalėjo būti tikras dėl Maskvos reakcijos.

Gorbačiovas iš karto žinias apie įvykius Lietuvoje pavadino 'aliarmuojančiomis'. Netrukus po to susirinkęs Sovietijos Liaudies Kongresas išrinko jį prezidentu su labai didelėmis teisėmis. Kovo 15 d. Kongresas priėmė rezoliuciją, kuri Lietuvos pasiskelbimą nepriklausoma pavadino neteisėtu ir niekinu.

Per galutiną balsavimą rezoliucija buvo sušvelninta. Pirmasis jos Tautybių Tarybos pirmininko Rafk Nishanov pasiūlytas tekstas buvo griežtesnis. Jį visa širdimi paremdamas deputatas Vitaly P. Ivanov, Baltijos jūros laivyno vadas, pareiškė, kad Lietuvos sprendimas yra smūgis į nugarą Sovietijos tautoms. Tai esąs spyris į perestroikos užpakalį, akcija prieš politines ir ekonomines reformas, smūgis prieš šalies apsigynimo galimybes ir šimtams tūkstančių žmonių.

Nors daugumas Lietuvos deputatų posėdyje nedalyvavo, vienas iš jų - Nikolai Medvjedev - trumpai, bet efektingai gynė Lietuvos

poziciją. Atpasakojęs kaip Lietuva buvo prijungta prie Sovietijos, jis pastebėjo, kad fašistai nužudė 200,000 Lietuvos žmonių, bolševikai - dvigubai daugiau. Jis taip pat išpėjo, kad rezoliucija gali būti detonatorium, kuris gali iššaukti didelį sprogią, labai pablogindamas situaciją.

Po neilgų diskusijų buvo priimta švelnesnė rezoliucija, kuri vistiek Lietuvos atsisakymo pareiškimo nepripažino, tačiau kartu pabrėžė kiekvienos respublikos teisę atsiskirti, kai tai procedūrai bus priimtas atitinkamas įstatymas.

Viso Liaudies Kongrese yra 2,244 deputatai. Už rezoliuciją pasisakė 1,463 deputatai, prieš 98, nuo balsavimo susilaikė 128, kiti posėdyje visai nedalyvavo.

Rezoliucija nesako, ką turėtų daryti vyriausybė, bet tik ragina ją griebtis reikalingų žygių sovietų piliečių ir respublikos saugumui užtikrinti.

Per spaudos konferenciją Gorbačiovas pasirodė daugiau nuolaidus, pabrėždamas Lietuvos teisę pasitraukti iš Sąjungos, bet tik pravedus referendumą ir turint galvoje Lietuvos bei likusios Sovietų Sąjungos interesus. Gorbačiovas taip pat pareiškė, kad negali būti jokių derybų dabar, turbūt turėdamas galvoje derybas tarp dvejų valstybių, tačiau galimas neformalus nuomonių ir pažiūrų pasikeitimas dėl susidariusios padėties.

Prasidėjo įtampos valandos, kurias apsunkino Gorbačiovo reikalavimas per 72 valandas atšaukti respub

(Nukelta į 8 psl.)

Clevelando lietuvių delegacija lankėsi senatorių ir kongresmenų įstaigose, prašant jų paramos, siekiant JAV pripažinimo Lietuvos Nepriklausomybės Atsistatymui. Dalis dalyvių kongresmano Louis Stokes įstaigoje. Sėdi iš kairės: I. Gedrienė, S. Gedgaudienė, kongresmano asistentė J. Jenkins, V. Brizgys. Stovi: dr. A. Butkus, A. Smetona, I. Bublienė ir K. Žiedonis.

V. Bacevičiaus nuotr.

Clevelando lietuvių greita pagalbos Lietuvai akcija

Dirvos redaktorės Stefos Gedgaudienės ir Public Relations įstaigos vedėjos Ingridos Bublienės iniciatyva kovo 15 buvo sušauktas Clevelando lietuvių organizacijų atstovų pasitarimas dėl skubios akcijos pravedimo pas Ohio kongresmanus. Susirinko virš 30 asmenų. Susirinkimui vadovavo klebonas Gediminas Kijauskas, S.J.

Po ilgų diskusijų buvo nutarta dar sekančią dieną

kontaktuoti visas kongresmanų įstaigas ir joms įteikti Lietuvos aukščiausios tarybos pirmininko V. Landsbergio atsišaukimą į Pasaulio tautas su clevelandiečių lydraščiu, prašančiu Kongresą paveikti JAV vyriausybę, kad Lietuvai būtų pripažintas De facto Nepriklausomybės statusas su teikiama visokeriopa pagalba.

Dešimties atstovų delegacija, kuriai labai sumaniai

vadovavo Ingrida Bublienė, aplankė abu Ohio senatorius ir visus kongresmanus, įteikdama jiems profesionaliai paruoštą informacijos aplanką. Visur buvome labai maloniai išklausyti ir pažadėta pagalba. Priedo visi pasižadėjo remti ir būti ko-sponsoriais kongresmanų R.J. Durbin, B. Sarpalius ir J. Miller Kongresui paruoštos rezoliucijos dėl JAV rėmimo Lietuvos galutinio išsilaisvinimo iš Sovietų Sąjungos.

Dar tą pačią popietę buvo pranešta, kad visi Ohio kongresmanai prašymą išpildė, tapdami Rezoliucijos No. 289 rėmėjais Kongrese.

Susumuoiant tenka pastebėti, kad sumani ir energinga 'privati' iniciatyva gali labai daug pasitarnauti. Šiandien, gal kaip niekad, labai tinka prisiminti senoji išmintis, kad "kas greitai duoda - duoda dvigubai". Reikėtų rimtai pagalvoti apie pastovios Ad Hoc komisijos sudarymą kiekvienoje lietuvių kolonijoje Lietuvos klausimu. Tos komisijos turėtų imtis iniciatyvos sužinoti, informaciją paskleisti ir paruošti akcijos planą, kurį organizacijų atstovai solidariai vykdytų. Netenka būti pranašu, kad dabartiniu keliu į visišką Lietuvos išsilaisvinimą mums reikės daug ir rimtai padirbėti. Iš kitos pusės, tokia ir yra išeivijos lietuvių misija.

A. Butkus

Jav Kongreso atstovė Mary Rose Oakar, atstovaujanti Ohio 20-tą distrikta, buvo pirmoji valstijos atstovė parėmusi Durbin-Miller-Sarpalius rezoliuciją H.CON.RES. No. 289, kuria yra prašoma Kongreso ir Prezidento paremti Lietuvos siekius.

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga š.m. kovo 12 d. 3 val. p.p. pastuntė Lietuvos Respublikos Aukščiausios Tarybos pirmininkui per Wester Union šią telegramą:

"Didžiai Gerbiamam Vytautui Landsbergiui, Lietuvos Respublikos Aukščiausios Tarybos Pirmininkui. Priimkite, Pone Prezidente, Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos nuoširdų sveikinimą, perėmus Lietuvos Valstybės organizavimą ir vadovavimą.

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga visakeriopaip remia Jūsų pastangas ir linki geriausios sėkmės."

Dr. Leonas Kriaučeliūnas
A.L.T. S-gos Pirmininkas

SAVAITINĖ POLITIKOS Apžvalga

Volgos vokiečiai norėtų persikelti į Rytprūsius. - 'Pilkojo vilko' atgimimas.

Lietuvai ruošiantis prisikelti, kyla Rytprūsių klausimas. Pietinė jų dalis buvo Potsdame nugalėtojų priskirta Lenkijai. Vokietijai dabar atsisakius kelti jos sienų su Lenkija klausimą, reikėtų manyti, kad ir sovietams pri skirta jų dalis liks Sovietų sudėtyje. Iš 800 tūkstančių dabartinės šiaurinės Rytprūsių gyventojų dauguma yra jon persikėlę slaviai, rusai, ukrainiečiai, gudai.

Niekas tikrai nežino, bet skaičiuojama, kad Sovietijoje dar gyvena apie du milijonai vokiečių. Dauguma jų yra kilę iš iki 1941 m. buvusios vokiečių autonominės srities Volgos pakraštyje. Būdami labai drausmingi, jie ten pusėtinai tvarkėsi ir kolchozus įvedus. Karui kilus, Stalinas įsakė juos iškilnoti.

Vakarų Vokietijai už mezgus gerus santykius su

Sovietija, iš ten grįžo milijonai vokiečių kilmės žmonių. Nors repatrijacija dar dabar tęsiasi, dalis vokiečių susibūrė į Allunion-Gesellschaft WIEDERGEBOURT. Tam jų Atgimimui vadovauja žurnalistas Kurt Wiedmaier. Jis atstovauja pažiūrą, kad Sovietijos vokiečiams neapsimoka grįžti į savo tėviškę prie Volgos, kurią jon persikėlę rusai taip apleido, kad jau nebegalima nieko doro atkurti. Tuo tarpu Sovietijai reikalingi nauji gyventojai jų Rytprūsių dalyje, nes jie ten norėtų įsteigti 'laisvą ūkinę zoną' su didoka savivalda. Sovietų vokiečiai galėtų gerai sugyventi su ten nusikėlusiais rusais. Kultūriniai juos paremtų susijungusi Vokietija, kurios turtingi gyventojai galėtų prisidėti prie mišraus valdymo įmonių steigimo.

Wiedmaier tokį projektą

pasiūlė pereitų metų Maskvos Literaturnaja Gazieta puslapiuose, susilaukdamas nemažai pritarimo. Sakoma kad tuo pasiūlymu susidomėjęs ir Gorbačiovas, bet, kaip visados, taip ir liko neapsisprendęs.

Pasikalbėjime su DER SPIEGEL Wiedmaier samprotavo, kad veikti reikia skubiai, nes po kokių keturių metų Sovietijoje nebeliks tam projektui savanorių Vokiečiai bus jau išrepatriavę arba galutinai nutautėję. Jau dabar Sovietijoje liko daugiausia mišrios šeimos.

Idomu, kad repatrijuoti labiau nori rusiška šeimos pusė – vyras ar moteris, o patys vokiečiai pasirodė daugiau prisirišę prie naujos tėvynės.

...

Kaip paskutiniųjų įvykių Sovietijoje kurjoza, reikia paminėti svajonių atgimimą Turkijoje apie jos sienų praplėtimą per Sovietijos pietų pakraštį iki pat Kinijos. Mat, azerai, uzbekai ir kazachai yra giminingi turkams.

Mintis juos visus sujungti į vieną valstybę buvo kilusi besibaigiant pirmam pasauliniam karui. Tada sultano karo ministeris Enver Paša, kuris yra kaltinamas milijonų armėnų išžudymu, norėjo išvaduoti iš Sovietijos Azerbaidžaną ir ten 1922 m. žuvo. Vėlesnis Turkijos diktatorius Mustafa Kemal, pasivadinęs Ataturku, įkūrė dabartinę Turkijos valstybę, atsisakydamas mahometonų ideologijos. Jis taip pat užmezgė normalius santykius su Maskva. Antro pas. karo metu svajonės apie Didžiąją Turkiją vėl atgijo, bet jų skelbėjai buvo savo pačių valdžios persekiojami. Kol kas tą idėją išpažįsta tik Turkijos nacionalinė darbo partija, per paskutinius rinkimus gavusi vos 2.9% balsų.

Įvykiai Azerbaidžane iššaukė Turkijoje demonstracijų bangą, kurių metu Istambule buvo matyti ir tokie plakatai: "Jei tu savo širdyje nejauti neapykantos Maskvai, nesi ne tik turkas, bet iš viso ne žmogus".

Pogrindyje veikia organizacija, iš seno vadinama PILKASIS VILKAS, kurios veiklos atgimimo dabar laukiama. Turkų savimeilę labai užgavo ir prieš pat Varšuvos pakto subyrėjimą pradėti turkų trėmimai iš Bulgarijos. Turkija turi apie 55 milijonus gyventojų. Giminių Sovietijoje ji priskaito 43 milijonus.

Iš kitos pusės

Nekantriai laukiau Lietuvos spaudos. Kaip joje atspindės nepriklausomybės paskelbimas? Tur būt iškilmingai – kas laiks nuo laiko reikalinga kaip katarsis, t.y. didelis vidinis susijaudinimas, apvalas sielą, ją sukilindamas.

Tai nereiškia, kad ji buvo susmukusi. Gal tik daugiau linkusi į smulkmenas ir asmeniškumus. Štai, pavyzdžiui, skaitau MAŽOJE LIETUVOJE, kad iškilus GIMTOJO KRAŠTO redaktoriaus pavaduotojas Rimvydas Valatka iš savo posto pasitraukė dėl to, kad pajutęs, jog tame laikraštyje tapęs ne visiems reikalinga asmenybė. Girdi, kai kurie politiniai veikėjai, metus prasišlaškę po pasaulį, grįžo manydami, kad Lietuva gyvena 1988 m. birželį. Kas gi toks būtų, jei ne vyr. red. A. Čekuolis?

Dar jausmingesnę mislą patiekė Gintarė Adomaitytė. Ji man labai patiko buv. KOMJAUNIMO TIESOJE. Kai perėjo į naują RESPUBLIKĄ, suskaldyta į įvairaus dydžio kvadratus, pabūgau, kad jos sparnams tokie narveliai bus per ankšti. Ji gražiai rašo, bet labai išplėstai. Ir iš tikro – vasario 10 d. LIETUVOS RYTE matau, kad ji iš RESPUBLIKOS jau pasitraukė. Kodėl – užjūrių skaitytojas gali tik spėlioti skaitydamas jos per tris ilgas skiltis išsiplėtusį straipsnį:

"Jau sakė man, jau labai daug kas sakė, kad skaudu dėl 'Respublikos' pavadinimo. Toks pavadinimas, o rašo – ką? Gal ir taip. Bet turėkime drąsos prisipažinti, kad bruzdančioje, besimuitančioje, priešų ieškančioje tautoje laikraščio-maišalynės atsiradimas yra dėsningas."

Tokiu atveju, manyčiau, geriausiai jo egzistencijos klausimą palikti skaitytojams. Ne be to, kad tie nebandytų tokio laikraščio pasirodymą išnaudoti savo skriaudai ar pykčiui išlieti, bet jei ne visiems pataikai, tie nedelsia išlieti visą savo taurumą. Adomaitytė rašo:

"Dėjausi ne tik sau į atmintį, matyt, ir į širdį vieno (Sajūdžio) Seimo nario žodžius: 'Visi mes žinome, kaip ir ką priimdavo į žurnalistus. Visi jie raudonieji reporteriai ir nieko gero iš jų nesitiki-me. Laukime, kol atsiras naujas Kudirka ir naujas Basanavičius.' Laukti, žinoma, nebloggerai, aš irgi ne prieš, kad atsirastų. Tik neramu laukti, kol vienam šitaip kalbant, kitas atsistuka ir šnibžda: 'o istorikai visi saugumlečiai'. Čia beliktų pridurti, kad ir visi teisininkai, ir žinoma jūrininkai (ko jie ten į užsienį plaukioja), ir ..., ir ..."

Palyginus su Lietuva, išsivija miega. Paguodai tačiau galiu pasakyti, kad ir pas mus, jei kas atsibunda, tai tik pykčio pažadintas. Kaip danguje, taip ir ant žemės – sako senas patyrimas. (vm)

REAGUOKIME Į ĮVYKIUS LIETUVOJE

Šiuo nepaprastu ir lemtingu lietuvių tautai metu, Lietuvos Respublikos Aukščiausieji Tarybai paskelbus Lietuvos nepriklausomybės atkūrimą, kreipiamės į visus Jungtinių Amerikos Valstybių lietuvius ir prašome:

1. Skambinti 1-800-257-4900 ir prašyti „Hotline Operator 9654“. Sakyti, kad norite pasiųsti „mailgram“ Baltiesiems Rūmams. Telegramos tekstą operatorė turi ir ji bus Jūsų vardu nusiųsta. Telegramos kaina (apie 7 dol.) bus prijungta prie Jūsų telefono sąskaitos.

2. Arba galite skambinti tiesioginiai Baltųjų Rūmų „Comment Line“ telefonu 1-202-456-7639 ir padėkoti už greitą ir pozityvų reagavimą į Lietuvos nepriklausomybės atstatymo paskelbimą ir paprašyti, kad Lietuvos pastangos sugrįžti į pasaulio tautų šeimą būtų visais būdais Amerikos vyriausybės remiamos. Ypač atkreiptinas dėmesys į ekonominės pagalbos reikalingumą.

3. Susisiekti su savo vietovių spauda. Dauguma laikraščių žinią apie nutarimą atstatyti Lietuvos nepriklausomybę dar vis pranešė iš „Vilnius, USSR“. Skambinkite laikraščių redakcijoms ir prašykite, kad žinios iš Lietuvos būtų skelbiamos iš „Vilnius, Lithuania“. Lietuvai reikia bent jau pasaulio spaudos „pripažinimo“. Ta pačia proga

padėkokite už jau atspausdintus straipsnius apie Lietuvą.

4. Daugelis radijo ir televizijos stočių atėinančiomis dienomis transliuos pasikalbėjimus (talk shows), kuriuose bus diskutuojami įvykiai Lietuvoje ir Sovietų Sąjungoje. Į tuos pasikalbėjimus būtina įsijungti. Svarbiausia skleiskime mintį, kad Lietuva negali būti išskirta iš kitų pasaulio tautų tarpo ir, kad jai būtų suteiktas lygiai tas pats dėmesys ir pripažinimas kurio susilaukė kitos Rytų Europos tautos nusikratę komunizmo jungo.

JAV Lietuvių Bendruomenės krašto valdyba

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

MECHANIC/Elevator. Expanding, established company located in sunny Orlando, FL, seeks professional mechanics experienced in troubleshooting various controls.

Also seeks maintenance supervisor knowledgeable in all areas of elevator service with supervisory experience. Excellent wages/benefits based on experience. Forward resume with cover letter to:

Director of Personnel
General Elevator
Sales and Service Inc.
10801 Satelight Blvd.
Orlando, FL 32821

AUDRA
Travel
CORPORATION

**KELIONĖS
Į LIETUVĄ
1990**

Išvykimo datos:

Gegužės 6 (Finnair)	Liepos 4 (Air France)
Gegužės 19 (Lufthansa)	Rugpjūčio 5 (Finnair)
Gegužės 30 (Air France)	Rugpjūčio 13 (AF ir LH)
Birželio 17 (Finnair)	Rugsėjo 7 (Air France)
Liepos 1 (Finnair)	Spalio 2 (Lufthansa)
Liepos 2 (Air France)	Gruodžio 21 (Finnair)
Liepos 3 (Lufthansa)	

Grįžimo datos – įvairios.

Kelionių trukmė grupėms – 10, 15, 20 ir 25 dienos.

Kelionės vykstantiems privačiai – pagal pageidavimą (norintiems užsakome viešbučius).

Kelionių kaina su privačiais kvietimais nuo \$1034.00
grupėms nuo \$2100.00

Visos kelionės užsakytos per Maskvą. Vyksta derybos dėl tiesioginių skridimų į Vilnių. Deryboms pavykus ir surinkus pakankamai keleivių, visi skridimai bus tiesiogiai į Lietuvą. Todėl keleivių skaičių turime žinoti iš anksto.

Kviečiame nedelsti ir užsakyti keliones kuo anksčiau.

Registraciją pradėdame 1990 m. sausio 2 d.

Smulkesnių žinių teiraukitės

tel. (416) 769-2500, TELEX 06-967812, FAX (416) 763-6279

2100 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6S 1M7

Registracijos numeriai 2559030 ir 2475066

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP.O. BOX 603206
CLEVELAND, OHIO 44103
Tel. (216) 431 - 6344
Fax 216 - 431 - 16146116 ST. CLAIR AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44103
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103Second-class postage paid at Cleveland, Ohio • Published Weekly by
American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription
per year \$25.00 • Single copy 60 cents.Prenumerata metams \$25.00, pusei metų \$15.00 • Atskiuro numerio
kaina 60 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu
nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespausdinti straipsniai grąži-
nami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Atsišaukimas į lietuvius

Savaitgalio metu Lietuva buvo kurį laiką izoliuota ir su ja buvo nutraukti visi ryšiai. Sovietai aiškiai bando Lietuvos gyventojus išgąsdinti ir parodyti pasauliui, kad jie Lietuvą pilnai kontroliuoja. Parodyta, kad rafinuotam smurtui kol kas nereikia nei tankų, nei lėktuvų, o užtenka replių modernaus susižinojimo priemonių laidams nukirpti.

Amerikos Lietuvių Bendruomenės krašto valdyba kviečia visus toliau vykdyti greitą akciją:

1. Iki penktadienio, kovo 16 dienos vakaro Baltuose Rūmuose buvo gauta virš 1500 Lietuvių ir jų draugų siųstų telegramų. Atsižvelgiant į besikeičiančią padėtį, mes jungiamės prie šeštadienį pasaulio spaudai išplatinto Lietuvos Aukščiausios Tarybos pirmininko Vytauto Landsbergio prašymo pripažinti atstatytą Lietuvos nepriklausomybę. Telegramas siųsti Baltiesiems Rūmams ankščiau skelbtu 1-800-257-4900 numeriu. Prašyti Hot Line operator 9654. Telegramos tekstas bus toks:

"Mr President: Please do not remain silent at this crucial moment for the Republic of Lithuania. We plead with you to urge President Gorbachev to refrain from interfering in Lithuania's internal affairs and to allow the will of its people to be carried out without threat and intimidation."

2. Skambinkime White House "presidential inquiries comment line" 1-202-456-7639. Reikia trumpai ir aiškiai prašyti, kad prezidentas tuojau kontaktų Gorbachevą ir griežtai reikalautų, kad Sovietų Sąjunga nesikištų į Lietuvos Respublikos vidaus reikalus. Šis telefono numeris pasiekiamas normaliomis rytinio pakraščio darbo valandomis. Toks skambinimas jums kainuos keliasdešimt centų ir svarbu, kad skambintų kiek galima daugiau žmonių, nes tik kai paskambina virš penkių šim-

tų, tokie skambinimai atpa-
portuojami Baltiesiems Rū-
mams.

3. Atstovų Rūmai svarstys JAV Lietuvių Bendruomenės Washingtono įstaigos paruoštą ir Illinois kongresmano Dick Durbin pasiūlytą rezoliuciją. Kongr. Durbin per tarybos rinkimus lankėsi Lietuvoje ir labai rūpinasi Lietuvos reikalais. Skambinkime savo kongresmanams ir prašykime, kad jie paremtų House Concurrent Resolution 289. Reikia, kad kuo daugiau žmonių susisiektų su savo kongresmanais ir jiems paaiškintų Lietuvos padėtį. Kada senatas pirmadienį vėl susirinks, Michigano senatorius Donald Riegle įneš panašią rezoliuciją senate, tad galima skambinti ir savo senatoriams, prašant jų paramos. Kreipkitės į vietines JAV LB apylinkių valdybas, kurios turi tų apylinkių kongresmanų ir senatorių įstaigų telefono numerius.

Taip pat visoms apylinkėms buvo išsiuntinėtas kongresmanams skirtas laiško pavyzdys, kuriuo prašoma minėtą rezoliuciją kongrese paremti.

4. Ir toliau prašome kontaktuoti vietinius laikraščius bei radio ir televizijos stotis. Ypač reikia įsijungti į vad. "talk show" programas, kad Lietuvos reikalai būtų tinkamai jose pristatyti. Lietuva už viską labiau prašo pasaulio pripažinimo!

5. Visur, kur tik dar pastebima, kad Lietuva laikoma Sovietų Sąjungos (U.S.S.R.) dalim, stenkimės tai pataisyti. Joku būdu neadresuokime nei L.T.S.R. nei U.S.S.R. vardu į Lietuvą siunčiamų laiškų. Rašykime Lithuania arba tiesiai LIETUVA.

6. JAV LB Krašto valdybos Washingtono įstaiga deda pastangas, kad Lietuvos reikalas būtų tuojau pat iškeltas Jungtinėse Tautose, nes Gorbačiovo grasinimai kelia pavojų taikai. Apie šias pastangas toliau informuosime.

JAV LB Krašto Valdyba.

Ses. Nijolė Sadūnaitė su lietuvių jaunimu Clevelande.

V. Bacevičiaus nuotr.

Lietuvoje...

Vitalius Zaikauskas

• LIETUVOS RESPUBLIKOS Aukščiausioji Taryba, remdamasi aktu dėl Lietuvos valstybės atkūrimo, SSSR vyriausybę kviečia sėsti prie derybų stalo dėl SSSR raudonosios armijos dalinių, dislokuotų Lietuvoje statuso ir visiško jos išvedimo iš Lietuvos teritorijos, o dabar joje tamaujantys Lietuvos piliečiai būtų apsaugoti ir grąžinti į Lietuvą.

• SULAIKYTAS Lietuvos TSR baudžiamojo Kodekso straipsnių dėl tamavimo SSSR armijoje veikimas Lietuvos teritorijoje. Negalioja ir karinės prievolės okupacinėje armijoje įstatymas. Pavasarinis šaukimas į armiją Lietuvos piliečiams taip pat negalios.

• LIETUVOS sportininkai atsisakė dalyvauti SSSR rinktinėse ir čempionatuose.

• NEMUNO deltoje, prie Rusnės, didelis pavasarinis potvynis.

• KAUNE įkurta gabių vaikų gimnazija.

• ŠEŠTADIENĮ KOVO 17 dieną prie Aukščiausiosios Tarybos rūmų vyko mitingas AT nutarimams paremti.

• TĄ NAKTĮ, kai buvo paskelbta Lietuvos nepriklausomybė, "Lietuvos" viešbutyje iš italų korespondento, aprašinėjančio įvykius Lietuvoje, kambario pavogta 2500 dolerių. Nusikaltėlis ieškomas.

• JONAS GINTAUTAS Brukdeilio medicinos mokslo tyrimo centro direktorius iš savo asmeninių santaupų padovanojo Lietuvai įvairios ir labai reikalingos medicininės aparatūros ir prietaisų už 50 tūkstančių dolerių.

• DEPOLITIZUOTA Lietuvos telegramų agentūra (ELTA) ir "Minties" leidykla.

• SSKP organizacijos Lietuvoje Sniečkaus miesto komitetas, atominės elektrinės administracija ir profsąjunga suorganizavo mitingą

pareikšti nesutikimą su Lietuvos AT nutarimais. Panašūs mitingai vyko Klaipėdos ir Vilniaus rusiškai kalbančiose gamyklose. Numatomas panašus mitingas ir kovo 18 dieną Vilniuje – jį organizuoja "Jedinstvos" organizacija ir okupacinės armijos kariškiai ir kareiviai.

• LIETUVOS Žurnalistų sąjungos sekretoriatas išplatino pareiškimą, kuriame neriamaujama dėl parlamento keitimų suvaržyti spaudos ir žodžio laisvės, taip pat nuogastaujama dėl skubotumo pertvarkant TVR komiteto darbą ir AT įgaliojimų neturinčios parlamentarų grupės TVR veiklai stebėti sukūrimo.

• KOVO 11 dieną Lietuvos Laisvės Lyga organizavo piketą, remiantį Lietuvos parlamento deputatus patriotus. Priimtas kreipimasis į lietuvių tautą, kuriame išreikšiamas visiškas pasitikėjimas V. Landsbergiu.

• PRAEITĄ ŠEŠTADIENĮ Prahoje Lietuvos tautinio Olimpino Komiteto (TOK) generalinis sekretorius Janis Grinbergas kalbėjosi su Tarptautinio Olimpino komiteto prezidentu J. A. Samaranchu dėl Lietuvos TOK įstojimo į šią organizaciją. Ši problema, pažadėta, bus sprendžiama rudenį Tokijuje vyksian-

čioje Tarptautinio Olimpino komiteto kongrese. Realu, kad vėl tapsime pilnateisiais šio komiteto nariai.

• VILNIUJE kovo 16 d. įvyko architektų sąjungos suvažiavimas. Nauju šios organizacijos pirmininku išrinktas architektas Juozas Vaškevičius.

• PRASIDEDA sunkumai – Maskva neduoda ryšio telefaksui ir telefonui.

Skaitykit ir platinkit
DIRVA

Nenuvertinkime savo balso, galvodami, kad tai tik lašas jūroje. Kiekvienam potvyniui reikalingas lašų junginys... Įtraukus savo draugus ir pažįstamus kitataučius į akciją, galutinas rezultatas turėtų būti pastebimas nuoga akimi.

Pasaulyje kyla balsai, pasisaką prieš besitęsiančią priespaudą, apgaule, skriaudas. Tegu nelieta nė vieno mūsų abejingo Tautos reikalams. Skambinkime neatidėliodami savo kongresmenams ir senatoriams prašydami kad jie paremtų (būtų 'cosponsors')

HOUSE CONCURRENT
RESOLUTION No. 289.

Kovo 10 d. Eric D. Fingerhut, demokratų kandidatas į Ohio Senatą, pristatė siūlymą įkurti Ohio tarptautinės prekybos įstaigą Clevelande, skatinant ryšius su užjūrio, ypač Rytų Europos kraštais.

Nuotraukoje iš kairės: Linda Cimperman, tony Pekovsek, Eric Fingerhut ir Gražina Kudukienė spaudos konferencijoje pristatant "Tarptautinės akcijos programą", ir prekybos galimybes Clevelande bei Ohio valstijoje.
D. Jaffe nuotr..

Tuneliu į Kapitolių

Kiekvienais metais, Amerikos Lietuvių Tarybos paprašytas, kongresmanas iš Illinois valstijos Frank Annunzio surengia Lietuvos nepriklausomybės šventės paminėjimą JAV Kapitoliuje. Didelio dėmesio susilaukusio didingo priėmimo Lietuvos pasiuntinybėje paskatintas, nutariau ir aš vasario 22 d., pirmą kartą gyvenime, kaip nors patekti į minėjimą Atstovų rūmuose. Nebūdamas nei Alto, nei Vliko valdybų narys, stengiausi į minėjimą nueiti tik kaip spaudos atstovas.

Žygiuodamas Kapitoliaus link, prie Amerikos Balso rūmų susitikau ta pačia kryptimi beeinančius du didžiuosius – Lietuvos atstovą Washingtono St. Lozoraitį ir JAV Gamtosaugos agentūros vidurio vakarų regijono direktorių dr. V. Adamkų. Tad visi trys besišnekučiuodami ir patraukėm Sam Rayboun vardo kongreso įstaigų rūmų link, nes dalyviai turi rinktis tuose rūmuose esančioje kongresmano Annunzio įstaigoje.

Šiltai vasario mėnesio dienai esant ir lietučiui lynojant, po keliolikos minučių atsiradom kongresmano Annunzio įstaigoje. Bet lietuvių delegacijos čia neberadom: ji jau buvo išvykusi į Kapitoliaus rūmus. Tad nieko nelaukę ir mes ten skubė-

jom pačiu artimiausiu keliu: iš Sam Raybouno rūmų į kitą tapus Independence gatvės esantį Kapitolių einančiu požeminiu tuneliu, kuriuo važinėja traukinėlis. Vienas iš uniformuotų juodosios rasės sargų, užgirdęs mus kalbant svetima kalba, pasididžiudamas kelis žodžius pasakė rusiškai – dabar madinga kalba. Bet mes daug dėmesio į jį nekreipėm, skubėdami į Kapitolių, kur neužilgo turėtų prasidėti pats Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimas.

Kapitoliaus keliuose aukštuose nemažai kambarių, salių, rotundų. Tačiau St. Lozoraičiui vedant, neprapuolam. Juk Lietuvos atstovui dažniau, negu kitiems yra progų čia lankytis. Lietuvių delegacija viename nedideliame kambaryje jau ruošiasi fotografuotis su demokratų daugumos lyderiu Atstovų rūmuose kongresmanu Gephardt ir Annunzio. Į nuotrauką dar spėja patekti St. Lozoraitis su kiek anksčiau Kapitolių pasiekusia savo žmona Daniele bei Alto, Vliko ir kitų organizacijų atstovai, įeinančiais į oficialią lietuvių delegaciją. Oficialus fotografas lietuvių grupę šiaip taip suspaudžia vienam iš svarbiųjų minėjimo momentų – fotografijai, kuri, kaip taisyklė, bus išsiuntinėta lietuviškiems lai-

kraščiams. Šia proga pradedant Atstovų rūmų šios dienos posėdį, maldą sukalbėti iš Kenoshos yra atvykęs gražiai abiem kalbom kalbantis marijonas kun. A. Miciūnas.

Nusifotografavę visi delegacijos nariai skuba į posėdžių salę. Tačiau į ją ne taip greit pateksi: pirma reikia atiduoti foto aparatus, reikoderius, rašymo priemones ir tik tada per žmonių grūstį leidžia įeiti į rotundą, kurioje vyksta Atstovų rūmų posėdžiai. Įleistas į kelis šimtus kėdžių turintį ir atskirais skyriais padalintą balkoną, kuris pusračiu skrieja aplink salę, pasijunti esąs tarsi beisbolo aikštėje. Ten giliai apačioje matyti beveik tuščios Atstovų rūmų nariams skirtos kėdės, o čia viršuje į vieną iš dešimties ar daugiau skyrių įleista ir vienas prie kito suspausta lietuvių delegacija. Kituose skyriuose – kitos ekskursijos ar delegacijos. Juk Atstovų rūmai tarnauja visų amerikiečių labai skirtingiems interesams.

Bet štai dėl formalumų prie įėjimo ir mes gerokai suvėlavom. Kun. A. Miciūnas invokaciją jau sukalbėjęs. Matom jį sėdintį giliai apačioje su kongresmanu F. Annunzio. Reiškia, kad nepamatėm vienos iš svarbiųjų minėjimo akimirų... Iš tribūnos kongresmanų kalbos sukasi apie Pietų Afriką, apie juodųjų aktyvistą Mandelą, apie kažkokį amerikiečių lėktuvą, vieniems kongresmenams pasisakant, kad tokio bombonešio Amerikos gynybai reikia, kitiems – kad nereikia. Taip gerą pusvalandį kongresmenų kalbos sukosi apie kitus reikalus. Tuo tarpu aš, ir gal kiti, galvojom, kad toji diena ištiesai skirta ne kam kitam, bet Lietuvos nepriklausomybės šventei paminėti...

Pagaliau, gal 40 minučių praėjus, žodis skiriamas F. Annunzio. Savo kalboje jis prisimena Lietuvos istorijos kai kurias svarbesnes datas ir degantį bėgančios dienos reikalą: būtent, į Lietuvą rinkimų stebėti vykę 4 JAV kongresmanai tebesėdi Vakarų Berlyne, Maskvai neduodant jiems vizų. Annunzio dar papildo kitas kongresmanas iš Atlantos, Georgijos valstijos. Tai visas Lietuvai skirtas minėjimas, likęs amžiams įrašytas "Congressional Records". Nors į jį specialiai iš Čikagos buvo atvykęs pulk. K. Oksas, iš New Jersey valstijos prof. J. Stukas su žmona ir kt.

Kai su dr. V. Adamkum (St. Lozoraitis su žmona nuėjo savo keliais) leidomės

■ Laiškai Dirvai

Apie 'duoneliautojus' iš Lietuvos...

Lietuvos žurnalistams, kaip ir daugeliui mūsų žmonių labai gėda dėl kai kurių mūsų tautiečių, atvykstančių į Ameriką, elgesio. Juk ne paslaptis, kad dažnai meilė giminėms bei artimiesiems nueina į antrą planą, nebesidomina ir Amerikos įdomybėmis, kai atsiranda galimybė "pasiduoneliuoti", patušinti Amerikos lietuvių pinigų. Dar prieš keleris metus, kai per Atlantą galėjo važinėti tik išrinktieji, ne vienas Niujorko ar Čikagos lietuvis skundėsi svečiais, pasiskolinusiais pinigų bet taip ir užmiršusiais atiduoti juos giminėms Lietuvoje, plačiais jų užmojais japoniškai elektronikai ir pan.

Dabar, deja, kelionės į Ameriką virto tikra biznio rūšimi. Kaune ir Vilniuje atvirai prekiaujama fiktyviais iškvietais (tokio "dokumento" kaina dabar viršija 3000 rublių), o Ameriką užplūdo nežinia pas ką atsidanginę ir nežinia ką veikiantys žmonės. Ir dar labiau teisingas tampa nelinksamas išsivijos pakeiksnojimas: "kad pas tave giminės iš Lietuvos atvažiuotų..."

Neseniai Lietuvos televizija paprašė mane pakomentuoti faktą, kad Kaune susikūrė kooperatyvų, organizuojančių "iškvietais" į Ameriką. Ta proga, kiek pažindamas Amerikos gyvenimą, pasakiau, jog tokie iškvietai nedaug ką verti – niekieno nekviečiamas Lietuvos žmogus neturi insurance ir gali atsidurti didelėje bėdoje, jeigu tektų šauktis gydytojo. Ir tokie niekieno nelaukiami svečiai daro daug rūpesčių išsivijai, mėgina prisišlieti prie senesnių, vienių žmonių, kartais su jais elgiasi nesąžiningai.

Toje televizijos laidoje vasario mėnesį pasakiau, jog tokių "svečių" esu matęs. Nusistebėjau, kad tokių ir tarnybose nepasigenda. Ir nors neminėčiau nė vienos pavardės, labai nustebau, kad į laidą atsiliepė iš karto dvi Amerikoje viešnčios moterys. Man belieka tik traukti pečiais, kad jos tokius kaltinimus prisiėmė sau. Dar daugiau: jos pareiškė pranešusios generaliniam konsului

gerb. A. Simučui ir pasiliekančios Amerikoje, kol aš jų neatsiprašysiu. Atrodo, kad jų statusas nedaug kuo pasikeis, nes Amerikoje vieši jau bemaž metus. Nežinau, ką ir man daryti: atsiprašant reikia minėti konkrečias pavardes, anksčiau neminėčiau nė vienos, tad nežinau, ko atsiprašyti, o ko – ne.

Kadangi atvykstantys svečiai įdomų laikraštį "Dirva" skaito, per Jūsų puslapius norėčiau pasiūlyti abiem ponioms netrukdyti gerbiamų Lietuvos diplomatų (jie tikrai turi ką veikti ir be svečių prekybinių problemų sprendimo) ir vykti namo. Manau, kad tuo apsidžiaugs ir mieli Amerikos lietuviai. O jeigu ponios atpažįsta save ir mano, kad aš jas įžeidžiau, prašau paduoti mane į teismą. Bus miela pabendrauti.

Su pagarba

Vilius Kavaliauskas
žurnalistas

Vilnius, 1990. III. 7

Dvidešimt aštuntasis Dirvos novelės konkursas

PREMIJA 700 DOLERIŲ

skiriama iš
a.a. SIMO KAŠELIONIO
palikimo, kurį tvarko
Korp! Neo-Lithuania

Tema: Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

Ilgis: Novelė turi būti ne trumpesnė kaip 15 psl. mašinėle rašytą, su dvigubu tarpu.

Laikas: Paskutinė rankraščiai įteikti data 1990 metų birželio 15 d. (pašto antspaudas).

Adresas rankraščiams siųsti:

Dirva, Novelės konkursas,
P.O. Box 603206
Cleveland, Ohio 44103

Paruošimas: Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti parašyti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slapyvardžiu. Tas pats slapyvardis užrašomas ant pridėdama uždaro vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Tikslai laimėjusio vokelis bus atidarytas

Nepremijuoti rankraščiai grąžinami tikslai autoriams prašant, jų nurodytu adresu.

Jury komisija iš trijų narių sprendžia kas premijuotina paprasta balsų dauguma.

NURSE ANESTHETIST CRNA

Full-time position available in 7 M.D., 9 CRNA group supplying anesthesia services at Underwood Memorial Hospital, Woodbury, NJ. Anesthesia services include all services except open heart surgery. Competitive salary. Fringe benefits include pension, health care, life insurance, & disability insurance. Persons interested in this position please send C.V. to: ARG Anesthesia Assoc., P.A. P.O. Box 745, Woodbury NJ 08096 or call Anthony R. Giorgio, M.D. 1-609-845-0100 ext 2357

JOB SHOP MACHINISTS

Must be capable of operating large vertical boring mills, large horizontal boring mills & large lathes. Steady work & benefits. Apply call or write: 218-628-1011 Industrial Welders & Machinists 3902 Oneota St. Duluth, MN. 55807 (10-16)

FOUNDRY MEN

COREMAKER
MOLDER / HARDSET
Experienced only
Prompt Pattern
1987 Riggs, Warren, MI.
10 - Dequindre area.
(11-12)

OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSES & LPN's To work & live in a small congenial community. Colin Anderson Center has immediate openings for registered nurses & LPN's for all shifts. Apply, call or write to: Ghislaine Douglas Colin Anderson Center, P.O. Box 106 St. Marys, W. Virginia 26170 304-684-2441 EOE (3-22)

SEARCHING FOR REGISTERED NURSE FOR DIRECTOR OF NURSING. Long term care experience necessary. Bonus Program, Flexible Hours. Contact Barbara Noland 9-4 o'clock

COLONIAL NURSING CENTER

3121 Glanzman Rd
Toledo Ohio 43614
419-385-6616
(12-14)

KŪRYBA IR MOKSLAS

'ANTRO KAIMO' veidai ir tekstai

Kazimieras Barėnas

Man smarkiai toloka į tas vietas, kuriose "Antras kaimas" dažnai rodo savo programas, tai nė karto nesu matęs šio kolektyvo vaidinimų. Dėl to pažintį su tuo sėkmingai jau visą ketvirtį amžiaus besidarbuojančiu sceniniu vienetu palaikau tik paskaitydamas recenzijas. Tiesa, ankstėliau esu skaitęs ir šiek tiek jų vaidinimų tekstų, kiek jų buvo išspausdinta.

O va dabar skaitinėju ir žiūrinėju, kas parašyta ir paveikslais parodyta toje didelėje knygoje "ANTRAS KAIMAS: VEIDAI IR TEKSTAI", kurią, vieneto prievaizdos Algirdo Titaus Antanaičio sudarytą, 1989 m. išleido Amerikos Lietuvių bibliotekos leidykla. Net 448 didelio formato puslapiai! Patraukli knyga, nors ir jos kaina, žinoma, pagal didumą ir įvairumą nemaža: 20 dolerių. Patrauklumą, be abejo, labai padidina gausybė įdomių iliustracijų.

25 metai – pasigėrėtina sukaktis bet kam, o juo labiau tokiam teatriniam vienetui, kurio sudėtis dažnai keičiasi. Nors, kaip A.T. Antanaitis sako, grupė paprastai būna 6–7 asmenys, bet per tuos 25 metus pro ją praėjo 50. Ateina vaidinti jauni entuziastai, nebaigę jokių dramos studijų, pamazų įpranta, bet vieni ilgiau užsibūna, o kiti, gyvenimo sąlygų verčiami, žiūrėk, ir atsisveikina, nes "Antras kaimas" nėra toks teatras, kurio aktoriai gauna atlyginimus ir iš to pragyvena. Tai pasiaukojančių lietuvių čia apibyranti čia vėl papildoma grupė, kuri turi tikslą nors retkarčiais pralinksinti tautiečius ar pertraukti per dantį kai kurias jų ydas. Kaip tasai vaidintojų kolektyvas būna sutinkamas, geras pavyzdys būtų jo pernykštė kelionė į Lietuvą. Sutinkamas su entuziazmu, salėse neužtenka visiems norintiems pasiklausyti vietos. Ten per 17 dienų buvo 19 spektaklių 11 vietų. Čikagoje per tą ketvirtį amžiaus buvę apie 100 pastatymų, o gastrolėse po JAV dar apie 50, ir prievaizda spėja, kad žiūrovų skaičius bus bent apie 30.000.

Knygoje po redakcinių paaiškinimų (vienas anglų, kitas lietuvių kalba) pirmiausia spausdinami prof. Br. Vaškėlio straipsnis "Lie-

tuvių satyros teatro apžvalga", M. Drungos "Nusižudyti, tikėti ar "kvatoti", K. Almeno "Ištakos" ir ilgamečio prievaizdos A.T. Antanaičio "Juokiamės pirmiausia iš savęs", o toliau jau programos, vaidintieji tekstai ir būdingesnių spaudos pasisakymų ištraukos. Tekstai spausdinami tik originalieji, o ne tie, kuriuos daugiausia pats prievaizda yra pasigaminęs iš įvairių autorių humoristinių ir satyrinių apsakymų, feljetonų, kad tikėtų vaidinti. Nemaža rašytojų sukūrė tų tekstų specialiai "Antram kaimui", bet pirmenybę, rodos, reikia atiduoti Kaziui Almenui, kuris tą teatrą suorganizavo ir kurį laiką jam vadovavo, o ir pasitraukęs iš trupės vis parašydavo, kad būtų ką vaidinti. Paskui ilgus metus A.T. Antanaitis ne tik prievaizdos pareigas ėjo, ir eina rūpindamasis, kad teatras neiširtų ir aktoriai į sceną išeitų pasiruošę, bet ir atlikdamas, deja, neapmokamas dramaturgo pareigas, nes daugiausia tų vadinamųjų škiečių atžymėti jo a.t.a. parašais.

Sunku, žinoma, tokiam teatrui, kurio vaidinami tekstai dažniausiai yra maži gabaliukai. Pasiimtum kokį didelį veikalą ir užpildytum visą programą. Nebūtų jokio galvosūkio. O tu sudaryk, kad gudrus, iš gabaliukų, idant kiekviename jų būtų tam tikra tema apčiuopta ir, svarbiausia, idant žiūrovas išklaušęs linksmas pasijustų. Skaitydami knygoje išspauskintus tekstus, susi-

duriame su tokiais, kuriuose iš tikro talentingai pagauta ir išreikšta humoro gyslė, anot vieno recenzento. Humoro ir satyros meistrai iš tikro yra padovanoję šiam teatrui ir tikrų perliukų: rodos, paimta ir pasemta rieškučiomis iš mūsų gyvenimo tokių būdingų tirštumų, kurių yra ne tik JAV lietuvių bendruomenėje, bet turbūt visur. Tokie tekstai patys įdomiausi ir, sakyčiau, vertingiausi: pro satyros rėtį praleista tik mums, emigrantams, būdinga praktika. Nemaža tokių, bet man kažkaip neužmirštamai įstrigo atmintin Ant. Gustaičio tasis kūrinys apie lituanistinę mokyklą, gal dėl to, kad savo aplinkoje esu patyręs panašių atsitikimų, tik didysis mūsų humoristas ir satyrikas žino, kaip iš to išsunkti, kas reikalinga. Visur, atrodo, jaunimą papirkinėjam, o jis, nuo lietuviškų reikalų atsilikęs, turi progų ir juokingai prisistatyti. Kai į Londoną užvažiavo poetas Bernardas Brazdžionis, jo pasveikinti buvo pristatyta mergaitė, kuri savaitgaliais porą ar trejetą metų buvo mokiusis lietuviškų dalykų. Ji turėjo jau įsikalusi galvon Kristijono Donelaičio vardą ir pavardę. "Na, ar tu žinai, kokį poetą čia pasveikina?" paklausė ligtol ją švietusi ir šiek tiek apie Bernardą pasakojusį mokytoja. "Kristijoną Donelaitį!", atsakė mergaitė.

Temų gausybė. Daug tų gabalų ir juokingi. O jei kai kuriuos paskaitęs suabejoji, ar čia būtų ko juoktis, tai pa-

Antras kaimas pozuoja plakatui prieš išvykdamas gastroliams į Lietuvą...

Knygos "Antras kaimas: veidai ir tekstai" viršelis.

galvoji, kad gal vienas dalykas yra skaityti, o visai kitas sekti tą patį tekstą scenoje vaidinamą.

Skaitytojui, ypač nemačiusiam vaidinimų, supratimą pagilina iliustracijos, visi tie išradingai sukomponuoti plakatai, vaidinimų scenos, kai kurių vaidintojų įdomios pozos. Mačiusiam tai, žinoma, bus prisiminimas. Šitoj knygoj net ir grupinėse fotografijose žmonės nesėdi kaip stabukai. Suprantama: aktoriai net ir fotografijose neturi kelti žiūrovui nuobodulio. Jie ir nekelia. Prisižiūrėjęs tų fotografijų, gali tik sakyti, kad visur parodyta daug artistiško išradingumo. Užtat ir recenzijose kai kuriems aktoriams nepagailima šiltai jų pasirodymus vertinančių aptarimų.

"Antro kaimo" pastatymų recenzijų visad būna Amerikos žemyno lietuvių spaudoje. Žymesniuosius recenzentus savo apžvalginame straipsnyje sumini prievaizda Algirdas Titus Antanaitis. Ne tik sumini, bet kai kuriuos ir aptaria, ko iš jų galėdavai sulaukti. Prel. J. Prunskis visada parašo tik teigiamai. O iš lietuvių teatro veterano Stasio Pilkos, sako, galėdavai laukti didelio specialisto parašytų išpūdžių. Kai kurias rašo mėgėjai, pateikdami savo išpūdžius, nes teatro meną išmanančių reta.

Kai kurie recenzentai negalėdavo ir priekaištų vaidinamiems tekstams ar aktoriams. Kad būtų parodytas tikras "Antro kaimo" istorinis veidas, recenzijų ištraukos pateikiamos teigiamos ir kritiškos.

• **ALGIMANTO GURECKO**, Lituanistikos Tyrimo ir Studijų Centro mokslinio bendradarbio, pastangomis, National Geographic Society sutiko savo naujuose žemėlapiuose ir atlasuose pažymėti, kad JAV nepripažįsta Lietuvos, Latvijos ir Estijos prijungimo prie SSSR. Ką tik pasirodžiusiam Sovietų Sąjungos žemėlapyje, kuris yra National Geographic žurnalo kovo numerio priedas, tokia pastaba ryškiai atspausdinta prie pat Lietuvos. Panaši pastaba bus ir NGS Atlaso 6-toje laidoje, kuri išeis dar šiais metais (ji buvo iškritusi" iš 5-tos laidos). NGS laišku dėkojo Gureckui už jo suteiktus duomenis apie Lietuvos vietovardžių ir gyventojų skaičių naujausius pasikeitimus.

VACUUM FORMING
Experienced set up man, auto vac, single ends, & PI inline machines. Top salary, Good benefits. Call:
CUSTOM MERCHANDISE CORP .201-945-6100
Ask for Mr. Tony
(12-18)

SEARCHING FOR REGISTERED NURSE FOR DIRECTOR OF NURSING. Long term care experience necessary. Bonus Program, Flexible Hours. Contact Barbara Noland 9-4 o'clock

COLONIAL NURSING CENTER

3121 Glanzman Rd
Toledo Ohio 43614
419-385-6616

(12-14)

Parsidavėliai ar didvyriai?

Vladas Vijeikis

Eidamas Marquette parko 69-tą gatvę kaktomūšiais susidūriau su savo draugu Florijonu.

– Ko čia valkiojiesi? – labai lietuviškai paklausė Florijonas.

– Taip pat kaip ir tu ropinėji, – atsakiau ta pačia tema.

– Kas naujo? klausia Florijonas.

– Tas pats kas vakar. – beveik supykau, – kam klausiti? Gal laikraščiai neskaitai, gal televizijos nežiūri. Kur tavo kultūra?

Florijonas neįsiseidė. Jeigu dėl kiekvieno menkniekio imsi pykti, tai paliksi vienas ir niekas nenorės su tavim kalbėti.

Ir be jokių politinių diskusijų, tiesiog intuityviai prigimtai pasukome į Andrijausko užėigą. Florijonas labai mėgsta šią vietelę. Jo žodžiais tariant, čia gali tavo sanprotavimui daug naudos

padaryti. Tik saugokis, kad nepasuktų nepageidaujama kryptimi.

Tad, mudu likimo nuvairuoti, atsidūrėme ant aukštų skobnelių prie ilgo stalelio, kur malonūs vyrai pildė visus mūsų pageidavimus. O pageidavimai nedideli. Viena čierkelė ir stiklinė vandens.

Tuoju paaiškėjo, kad čia esama tautiečių nesenai iš Lietuvos. Skaičiuojant nuosimčiais jų buvo 60 nuosimčių. Skaičiuojant kiek čia tų dypukų iš Lietuvos tai dabartiniai gerokai praneša. Bet kam skaičiuoti. Juk ne tam čia užsukome. Neturėdami ką ypatingo veikti nukreipėme akis į televizijos aparatą. O ten nei iš šio nei iš to ėmė: Lietuvą rodyti. Aparatė pasirodė Čekuoлис. Mano kaimynas iš kairės sakė:

– Štai jums Lietuvos patriotas.

O mano draugas Florijonas šūktelėjo

– Didesnio parsidavėlio nebuvau matęs nuo Paleckio laikų.

– Didžiausias niekšas, kokį kada mačiau, – pritariau Florijonui.

Mano kaimynas iš kairės labai supykė.

– Jūs abu durniai. Ar jūs mokate abėcėlę? Ar skaitote laikraščius?

Jis dar daugiau šaukė, bet sunku viską atpasakoti. Gerokai daug kartų vienas kitą durniais titulavome. Pagaliau sakau:

– Giriesi tu ... kad skaitai laikraščius. O kokius skaitai?

– Skaitau Draugą, Dirvą, o kokius tu skaitai?

Kadangi jo kūno svoris buvo daug pranašesnis už manąjį, tad šiek tiek susilpninau savo balsą ir labai kukliai paklausiau:

– Jeigu skaitai Dirvą, tai

kokie straipsniai tau buvo įsidėmėtini?

Čia buvo mano labai puikus diplomatinis ėjimas, suniokoti jo intelektą, kadangi supratau, kad fizinių jo sąvybių neįveiksiu. O jis sako: – Man patinka Meškauskos straipsniai. Tas vyrukas turi makaulę. Paskaitai tai ir žinai kas pasaulyje dedasi. Kartais paskaitau Vijeikio postringavimus. Nusišypsoti kartais reikia. Juk gyvenimas ne tik iš rimtybių susideda.

Florijonas kumštelėjo man į pašonę. Tiesą sakant ne kumštelėjo, bet gerokai suvožė. Ir šūktelėjo, kad visa karčiama atsigręžė. Turbūt tikėdamiesi ko nors įdomaus. Gal gero pasimušimo.

– Ar nori susipažinti su Vijeikiu?

– O kur jis?

– Sėdi čia tavo dešinėje.

Mano kairės kaimynas prašvito, kaip Donelaičio pavasario saulė.

– Įpilk tam mano biesui dešinėje ir dar kitam kitoje dešinėje! O pagaliau, kam čia smulkintis. Pilk visiems!

– O kaip Čekuoлис? – Florijonas paklausė.

– O kam apie Čekuolį jeigu dabar daug svarbesnių reikalų aibė. Palaukim ir paaiškės.

Nuo šio momento visoje užėigoje sužydėjo didžiausia vienybė. Visai taip, kaip himne. O Florijonas man sako:

– Tu neabejok. Jeigu tas gerai nauagęs bet politikoje atsilikęs būtų tave mušęs, būčiau tave ginęs. Na, į liginę tikrai būčiau nuvežęs. Aprašyk. Labai įdomus įvykis.

– Netikės. Žinai, skaitytojai labai įtaringi.

– Pridėk pastabą, kad įvykis literatūriniai apdorotas. Tą aš ir padariau. Ir dar pridėdu. Taip tikrai buvo. Jeigu dar netikite, paklauskite tą stambų vyrą.

PLASTERMEN

Experienced in draw die development and tooling aids
BINDERLINE DEVELOPMENT
33100 FREEWAY DRIVE
ST. CLAIR SHORES, MI 48082
(313) 294-1620
(11-13)

INJECTION MOLDER THERMOPLASTIC

Exp. on R - screw machines in all facets of operation a MUST. Duties involve mold setting and machine operation, maintenance and repair, parts and material handling. SPC and estimating knowledge helpful. Excellent opportunity in an expanding field. Apply in person 9 to 3:30 or send resume to:

KENDALE INDUSTRIES

7600 Hub Parkway
Valley View, Ohio 44125
(11-12)

Linkėjimai Dirvai...

Miamio ir jo apylinkėse gyveną aktyvus tautiečiai, kovo 7 dienos popietę buvo susirinkę Radvilų pastogėn – Surfside, Fl, pasikalbėti ir aptarti tuo laiku dar okupuotoje Lietuvoje politinę padėtį ir nuostabiai greitai besikeičiančius įvykius.

Pokalbiu ir diskusiju eigoje, tarp kitų temų buvo diskutuotas ir išeivijoje leidžiamos spaudos veidmuo. Lietuvos laisvinimo, lietuviškos kultūros bei lietuviybės išlaikyme išeivijoje. Susirinkusieji atkreipė dėmesį į šiais metais sueinantį "Dirvos" laikraščio 75 metų jubiliejų. Prisiminę laikraščio išleidimo pradininkus – padėjusius tvirtus pamatus ant kurių stovėdama "Dirva" sulaukė šio jubiliejaus, susirinkimo dalyviai, kurie sudarė įvairiopa mišrios pasaulėžiūros grupę, sveikina "Dirvos" leidėjus ir bendradarbius atliekančius lietuvių tautai naudingą darbą. Linki ir ateityje tą darbą tęsti.

Linkėjimus siunčia: Doma ir Janina Kaunaitės (Kanada), Kazimiera Sakalienė (JAV), Juozas Maurukas (JAV), Antanas Juknevičius (JAV), Julija Antanaitienė (JAV), Juozas Gruzdas (JAV), dr. Vytautas Tauras (JAV), Jonas ir Juzefa Žebrauskai (JAV), Petras ir Ona Šilai (JAV), dr. Valerija Norvaisienė (JAV), Algis Šimkus (JAV), prof. Albinas Liaugminas (JAV), Jonas Vaičekonis (JAV), Balys ir Saulė Sakalai (Kanada), Ipolitas ir Valė Jokšai (JAV), Kęstutis ir Kunigunda Kudačiai (JAV), Ona Juodikienė (Kanada), Alė Kerberienė (Kanada), dr. Halina Kšivickienė (Kanada), Antanas ir Marija Varnai (JAV), Mykolas Vitkus (JAV), Kasperas ir Stefanija Radvilai (JAV).

• **DIRVOS VAJAUS KOMITETAS**, pirmininkaujamas Irenos Kriaučeliūnienės, iki šiol yra sudaręs per 20 komitetų paskirose vietovėse. Aktyviai reiškiasi B. Abromaitienės pirmininkaujamas komitetas Kanadoje, kaip ir Los Angeles, pirmininkaujamas J. Petronio, Detroito, E. Bulotienės, St. Louis Mo – M. Vaitkienės ir kt.

• **NESENAI** sudarytas Dirvos vajaus komitetas Lemonte, Ill., kuriam pirmininkauja energinga visuomeninkė Svajonė Kerelytė, Miami, Fl. – pirmininkas K. Radvila.

Skaitykit ir platinkit
DIRVA

1990 METŲ
LIETUVIŲ
TAUTINIŲ DAINŲ
ir ŠOKIŲ FESTIVALIUI
LIEPOS 5-8 DIENOMIS

BALTIC TOURS

siūlo septynias išskirtinas 7, 10 ir 13 dienų keliones į Lietuvą!

LIETUVA, RUSIJA ir SUOMIJA
15 dienų kelionė, iš jų 7 dienos Lietuvoje:
7 naktys Vilniuje, 2 Maskvoje, 2 Leningrade ir 2 Helsinkyje.
Finnair linija, viešbutis "Lietuva".

Kelionė #629 birželio 29 - liepos 13,
\$2,459.00 iš Bostono ir New Yorko
\$2,659.00 iš Chicago.

LIETUVA ir VOKIETIJA
18 dienų kelionė, 13 dienų Lietuvoje: 14 naktų Vilniuje, 2 Vakarų Berlyne. KLM linija ir Aeroflot tiesioginis skrydis į Vilnių iš Berlyno.

Kelionė #702L liepos 2-19, "Lietuvos" viešbutis.
\$2,269.00 iš Bostono ir New Yorko
\$2,369.00 iš Chicago

Kelionė #702T liepos 2-19, "Turistų" viešbutis.
\$2,049.00 iš Bostono ir New Yorko.
\$2,149.00 iš Chicago.

LIETUVA
13 dienų kelionė, 10 dienų Lietuvoje (11 naktų Vilniuje). Pan American linija, "Lietuvos" viešbutis.

Kelionė #703A liepos 3-15
\$2,049.00 iš Bostono ir New Yorko
\$2,249.00 iš Chicago.

LIETUVA ir SUOMIJA
14 dienų kelionė, 10 dienų Lietuvoje: 11 naktų Vilniuje, 1 Helsinkyje. Finnair linija.

Kelionė #703B liepos 3-16, "Turistų" viešbutis.
\$1,949.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,149.00 iš Chicago.

Kelionė #703C liepos 3-16, "Trinapolis" - žaliame ramioje Vilniaus "Žirmūnų" priemiestyje keturių aukštų viešbutis su restoranu ir baru. Tinkamas pavieniams arba grupėms.

\$1,749.00 iš Bostono ir New Yorko
\$1,949.00 iš Chicago.

Kelionė #703D liepos 3-16, "Composers" apartamentai, netoli Vingio parko, norintiems privatumo. Yra tikrai 14-kai asmenų. Duodama kaina padengia tikrai apartamentų nuomą. Kelionės, maistas, apžiorėjimai ir Festivalio programos yra asmeninis rūpestis.

\$1,649.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$1,849.00 iš Chicago.

1990 METŲ
PAPILDOMOS KELIONĖS
Į LIETUVĄ

LIETUVA ir VOKIETIJA - 12 dienų kelionė.
8 naktys Vilniuje, 2 naktys Vakarų Berlyne. KLM linija ir Aeroflot tiesioginis skrydis į Vilnių iš Berlyno.

Kelionė #507B gegužės 7-18:
\$1,699.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$1,769.00 iš Chicago.

LIETUVA ir VOKIETIJA - 19 dienų kelionė.
15 naktys Vilniuje, 2 naktys Vakarų Berlyne. KLM linija ir Aeroflot tiesioginis skrydis į Vilnių iš Berlyno.

Kelionė #507A gegužės 7-25:
\$2,079.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,149.00 iš Chicago.

VYKSTANTIEJI Į LIETUVĄ SU PRIVAČIAIS IŠKVIETIMAIS
GALI PRISIJUNGTI PRIE ŠIOS MŪSŲ GRUPĖS
IŠ JAV arba IŠ BERLYNO (AIR ONLY)

LIETUVA, RUSIJA ir SUOMIJA - 15 dienų kelionė.
2 naktys Maskvoje, 7 naktys Vilniuje, 2 naktys Leningrade, 2 naktys Helsinkyje. Finnair linija.

Kelionė #515 gegužės 15-27:
\$2,159.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,359.00 iš Chicago.

Kelionė #813 rugpjūčio 13-27:
\$2,459.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,659.00 iš Chicago.

LIETUVA ir ČEKOSLOVAKIJA - 11 dienų kelionė.
7 naktys Vilniuje, 2 naktys Prahoje. ČSA linija.

Kelionė #608 - birželio 8-18:
\$2,099.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,299.00 iš Chicago.

LIETUVA ir SVEICARIJA - 15 dienų kelionė.
11 naktų Vilniuje, 2 naktys Zūriche. Swissair linija.

Kelionė #814 - birželio 14-28:
\$2,269.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,469.00 iš Chicago.

LIETUVA, SUOMIJA ir ESTIJA - 15 dienų kelionė.
10 naktų Vilniuje, 1 naktis Taline, 2 naktys Helsinkyje Finnair linija.

Kelionė #801 - rugpjūčio 1-15:
\$2,389.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,589.00 iš Chicago.

LIETUVA ir AUSTRIJA - 15 dienų kelionė.
11 naktų Vilniuje, 2 naktys Vienoje. Austrian Airlines linija.

Kelionė #808 rugpjūčio 8-22:
\$2,399.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,599.00 iš Chicago.

LIETUVA - 10 dienų kelionė.
8 naktys Vilniuje. Finnair linija.

Kelionė #943 rugsėjo 13-22:
\$1,809.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,009.00 iš Chicago.

LIETUVA ir SUOMIJA - 14 dienų kelionė.
11 naktų Vilniuje, 1 naktis Helsinkyje. Finnair linija.

Kelionė #913 rugsėjo 13-26:
\$2,209.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,409.00 iš Chicago.

LIETUVA ir ČEKOSLOVAKIJA - 15 dienų kelionė.
11 naktų Vilniuje, 2 naktys Prahoje. ČSA linija.

Kelionė #105 spalio 1-15:
\$2,159.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,359.00 iš Chicago.

LIETUVA ir ČEKOSLOVAKIJA - 12 dienų kelionė.
9 naktys Vilniuje, 1 naktis Prahoje. ČSA linija.

Kelionė #106 lapkričio 5-16:
\$1,699.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$1,899.00 iš Chicago.

SV. KALĖDOS ir NAUJIEJI METAI LIETUVOJE
15 dienų kelionė. 12 naktų Vilniuje, 1 naktis Prahoje. ČSA linija.

Kelionė #1225 gruodžio 21-sausio 4, 1991:
\$1,799.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$1,999.00 iš Chicago.

NAUJIEJI METAI LIETUVOJE - 15 dienų kelionė.
12 naktų Vilniuje, 1 naktis Prahoje. ČSA linija.

Kelionė #1280 gruodžio 29 - sausio 11, 1991:
\$1,799.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$1,999.00 iš Chicago.

Visų kelionių, išskyrus #703D, kainose įskaitoma bilietis į Festivalio programas, tris pamaitinimus kasdieną, pusryčius, pietus ir miesto apžiorėjimą West Berlyne ir Helsinkyje, pervežimą ir asmeninį BALTIC TOURS palydovo patarnavimą visoje kelionėje.

Smulkesnės informacijos ir brošiūros, kreipkitės į
BALTIC TOURS • 77 Oak St., Suite 4 • Newton, MA 02164
Tel. 617/965-8080 • Fax 617-332-7781

Kai Lietuva šaukia

Lietuvoje jau dvelkia pavasarinis laisvėjimo vėjas. Tautiečių mintyse atgimsta istoriniai nepriklausomybės laikai ir šviesesnės ateities viltys. Klajoklė išeivija, prisiekusi ne tik amžiną ištikimybę savo senajai tėvynei, bet net ir galvą paguldyti ant jos Nepriklausomybės aukuro, dabar įtemptai stebi Europoje, taigi ir Lietuvoje, komunistinės santvarkos už tvaras griauančias laisvės žygininkų minias ir laukia ... Laukia, gėrėdamasi savo tenykščių brolių kovingu mu, pasaulį stebinančia jų drąsa ir rizika ... Laukia, siųsdama jiems savo paragimus, sveikinimus ir laimėjimus ... Laukia, už jūrų marių į svetimą žemę pro savo rezidencijų parketą giliai įleidusi šaknis ir nesvyruodama ... Laukia, kas bus ... Taigi -- kas bus?

Bet šitokiu metu vis dėlto gal verta prisiminti ir tai, kas dar palyginamai neseniai buvo. Bent jau tuos ką dais iškalbėtus žodžius ir išdainuotus jausmus ir dievagojimąsi -- kuo net patys jų autoriai graudenosi. Tad štai jums tikrai keletas iš senesnės mūsų spaudos išrinktų pavyzdžių:

"... tėvynė yra gyva ne tik mūsų patriotinėje poezijoje, bet ir visų mūsų ilgesio ašarose, kurias išdžiovins tik laisvos Lietuvos saulė, apšvietusi mus, amžinai grįžusius savojon žemėn."

Mes grįšim namo su pavasario vėju, įveikiančiu Sibiro šaltį, Tarytum Velykųdienon atgavėję Drauge su Tavim prisikelti.

Tikiu, grįš pavasario dienos,

Chrizantemų lapeliai žydės --
Kai sugrįšiu šiaudinėn pastogėn,
Mums pavasaris pats pavydės.

Išeisime į tėviškes žaliasias,
Išeisime, jaunyste pasipuošę.
Skambia daina sutiks mus sesės,
Klausysimės, kaip šilas ošia.

Kiek daug, kiek daug čia laimės,
Dieve!

O Tėvyne, atsiųsk vieversėlį!
Lai suvirpins čia giesmę erdves,
Pasakys, kas Tau širdį sugėlė --
Ir subėgsim visi prie Tavęs.

Ar kils iš siaubo pelenų trobelė,
Ar degs jos židinio ugnis gyva?
Ar šauksi mus iš šio vargingo kelio?
Ar šauksi, Lietuva?

Taigi. Šiandien Lietuva jau šaukia. Prašo atvykti su naujausių mokslo žinių ir idėjų lagaminu išeivijos mokslininkus ir sudvasinti entuziastingai atgimdytą Vytauto Didžiojo universitetą.

Kviečia technologijos specialistus, tarptautinės prekybos painiavų gudruolius, moderniausių žemės ūkio mokslų knygas nosimi arčius agronomus, alkoholikams nusausti gydytojus, valstybės administravimo mokovus, taršos mažintojus, į bendrą biznį pramonininkus ir net būsimos nepriklausomos Lietuvos chuliganams sutramdyti buvusius policininkus. Be to, prašo mūsų milionierius ant tėvynės aukuro padėti ne savo galvą, o tik per kančias ir pasišventimą išeivijoje dolerių prikimtą piniginę Lietuvos ekonominei nepriklausomybei sustiprinti.

Tokiems, net dainomis išverkusiems savo troškimą grįžti, tėvynėje žada duoti ne tik erdvesnį negu lageryuose turėtą kambarį ir val-

gi, bet dar pagal išgales net ir vieną kitą rublį 'ant tabako'. Tad ko dar reikia?

Deja. Turbūt atviriausiai į šį klausimą (gal ir neapdairiai) mums atsakė vienas čia spausdinamo posmo poetas"

"Grįžti į Lietuvą? Hm ... Savo automobilį aš dar galiu čia parduoti ir tena nusipirkti kitą, nors ir prastesnį. Bet ką aš tenai nusipirksiu, nors čia ir brangiai parduos savo namus? Gal tik Kazlų Rūdos miške buvusių tarybinių ponų pirtį ... O koks Lietuvos jaunaliuvis ženysis jau šeimyniniam gyvenimui pribrendusią mano dukterį, kuri nemoka nė žodžio "myliu" lietuviškai? Turėk protą!"

MUMS RAŠO

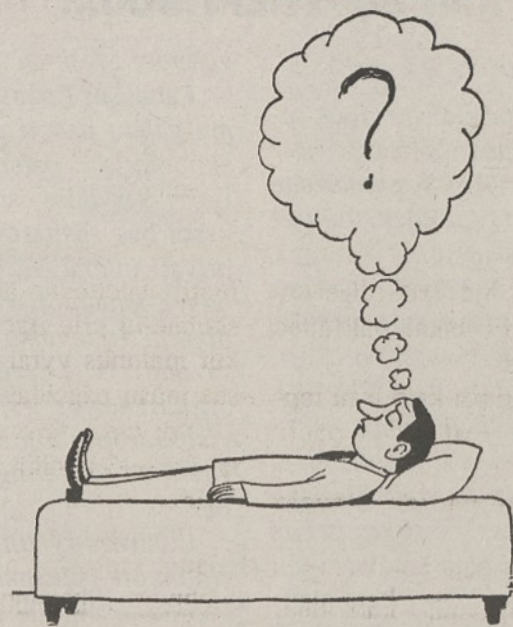
Nors ir sakoma, kad kaimo žmogaus natūralus protas tarpais yra šviesesnis negu miesčionio, nesmagu prisipažinti, kad man, buvusiam Gudelių kaimo gramatnam ūkininkui, kartais vis tiek yra labai sunku suprasti jūsų mokytus filosofus, kurie šneka ir mislina visai kitaip, negu mes, vadinami prasčiokai. Pavyzdžiui, mūsiškę šuns uodegą jie kartais pavadina "Dievo tvarinio esmės tęsiniu", gaidžio giedojimą -- "atsiskleidimu pasauliui", o tai, kas, mano nuomone, yra tik atsipagiriojimas, jų lūpose pasidaro jau kažkokia "savimonės grįžimo peripetija". Tad gal ir dėl to, skaitydamas jūsų pokalbį su Sąjūdžio seimo tarybos nariu filosofu Vytautu Radžvilu, aš irgi turbūt ne viską teisingai susidėjau į savo kopūsto galvą.

Džiugu, kad jis ten gražiai papasakojo, kas dabar dedasi Lietuvoje. Neabejoju, kad jis yra ir patriotas. Bet kodėl savo šnekoje sako: "Pavojus šiandien yra tame, kad visi pasisako už Nepriklausomybę". O man atrodo, kad tuo reikėtų visiems tikrai džiaugtis.

Be to, jis mano, kad "būtų negudru atmesti galimybę veikti LKP iš vidaus", bet čia pat siūlo Sąjūdžio žmonėms į tą partiją nelįsti. Tai kaip tu tą partiją paveiksi, jeigu neįlįsi į jos vidurį?

O man tarpe kitų dalykų jau visiškai neaišku, kodėl, gerbiamo filosofo ir Sąjūdžio šulo manymu, -- Lietuvos interesai reikalauja nedidelio Sąjūdžio pralaimėjimo, o pavojingiausia būtų triuškinanti jo pergalė". Na, žinote ką! Juk iki šiol visi net poteravome, kad Sąjūdis rinkimuose triuškinančiai pergalėtų visus maskvinius dvasios ubagus, o čia išeina, jog yra geriau, jeigu priešas sumuša tave, bet ne tu jį...

Žinoma, gal aš esu tiek

AR TIKRAI

A.G.

Vėtroj vėliavos vėliavas plaka,
Šimtai tūkstančių kelia rankas,
Žengia gretoji tauta į ataką,
Rods, už laisvę ir kalnus nukas, --
O tu lovoj mąstai atskirai:
Ar tikrai?..

Ar tikrai mirę protėviai kelias,
Minios Kražių, Sibiro sūnų,
Ir nuo kryžiaus nužengęs smūtkelis
Stoja žygin pagonių senų?
Ir nustebeš žvalgaisi žvairai:
Ar tikrai?..

Ar tikrai, kol per naktį ilsėjais,
Dešinėn ir į kairę varteis,
Prisikėlė nauji Odisėjai,
Ir po jų Prometėjai ateis...
Oi baisu!.. Kur jie tautą nuves
Be žygiuojančio prieky tavęs?...

dumas, kad neišskaitau gerbiamo profesoriaus tikros mislies, bet tada bent jūs paaiškinkite, kur čia yra užslėpta visa didžioji mūsų patriotinės politikos gudrybė?

Juozas Urbanavičius

TAIKAUS SUGYVENIMO LABUI...

Sprendžiant iš mus pasiekiančių žinių, šiandien į nepriklausomybę grįžtančioje Lietuvoje daugiausia rūpesčių sudaro besišiaušiantieji lenkai, kurie nori mūsų valstybėje atsibrėžti netgi savo atskirą "tutešių valstybę". Nors jiems nulabinti tenai teikiama visokių kultūrinių privilegijų, bet, atrodo, to dar mažai. Taigi turbūt šiam santaikos reikalui net mūsų atstovybė Vašingtone Vasario Šešioliktosios priėmimo užsienio diploma-

tams pasiūlė ne lietuviško tautinio samagono ar "Malūnininkų trauktinės" bei "Finland" ar olandiškos geriausios pasauly degtinės, bet lenkiškosios unijinės "Wodka Vyborowa"... (kaip rašo Washington Post reporteris D. Radcliffe, Lietuvos pasiuntinybėje pirmą kartą buvo servuojama lenkiška vodka).

Na, pagyvėsim ir palausim rezultatų, kai diplomatai išsipagorios.

VISIŠKAI IŠGARAVO "DAKTARAS"...

Palengvėjus ryšiams su tėvyne, iš Lietuvos vis daugiau atvyksta ne tik mūsų giminių ir talentingų menininkų, bet ir gabių "laimės vyrų" medžiotojų, kurios čia vadinamos netgi "barakudo-

(Nukelta į 8 psl.)

-- Ką sakai? Čikagos Lietuvių Opera kviečia iš Lietuvos solistą? ... Negali būti! Tai kurią partiją dainuosiu aš? Ką? Kaminkrėčio, kai kitamet statys "Malūnininką ir kaminkrėtį"?.. Ką?... Sako jie, kad mano aukštutinė "Do" jau eina ne pro gerkle, o pro bambą?... Ir šitaip net patsai dirigentas?... Vot, tai ir būk patriotas! Tada -- pfiu ant visos tavo Lietuvos!

ĮTAMPOS VALANDOS...

(Atkelta iš 1 psl.)

likos nepriklausomybės atstatymo paskelbimą.

N.Y. TIMES, per savaitę davęs net 30 skilčių su Lietuva susijusioms žinioms, prieš paskutinį ultimatumą rašė vedamajame pereiną šeštadienį, kovo 17 d.:

VALIO LIETUVAI, BET NESIKIŠKIM.

Busho administracija sveikina Baltijos valstybių pastangas išsivaduoti iš Maskvos glėbio. Bet ji kartu atsisako duoti diplomatinį pripažinimą ir ūkinę paramą. Toji pozicija yra principinė ir praktiška.

Lietuva buvo pirmoji iš Baltijos respublikų paskelbusi savo nepriklausomybę. Atgauti laisvę tačiau reikia laiko. M. Gorbačiovas, nors aštriai kritikuoja Lietuvos vadus, atrodo, norįs derėtis dėl sąlygų ir laiko. Washingtonas, administracijos supratimu, tame neturėtų dalyvauti.

Per pusę šimtmečio stalinistinė spauda nepajėgė užgniaužti Lietuvos valstybinio troškimo. Tačiau Lietuvos laisvę, kaip ir Suomijos, yra susijusi su Sovietija. Tai geografinis ir jėgos faktas, kurio kalbomis nepakeisi. Lietuva turi patenkinti Sovietijos interesus, jei nori pasiekti to, ko teisėtai siekia. Tik lietuviai gali reikalauti nepriklausomybės ir tik Maskva gali ją duoti. Todėl JAV diplomatinis pripažinimas ir ūkinė pagalba dar būtų per ankstyba. Kol varžtai atsilaisvins, pripažinimas duotų mažai praktiškos naudos Lietuvai ir be reikalo pro-

vokuotų Maskvą.

Panašiai, finansinė parama galėtų padėti atgaivinti ekonomiką ir patenkinti sąlygas derybose su Maskva – kai bus susitarta. Iki tol privati iniciatyva turi pilną laisvę išnaudoti galimybes bizniui ir investavimui, ir savanoriškos tarptautinės organizacijos gali siūlyti visokią humanitarinę, Lietuvai reikalingą pagalbą.

Lietuvos ryžtingi ir disciplinuoti veiksmai atgauti nepriklausomybę užsitarnavo Amerikos padaršinimo. Tačiau Amerikos palankus neišsikišimas geriausiai padeda Lietuvos bylai.

Atrodo, kad tai atitinka Washingtono administracijos nusistatymui. Atsakydamas į spaudos ir televizijos priekaištus dėl neveiklos per CNN, viceprezidentas šeštadienį pakartojo: jie žadėjo nesigriebti ginklų.

Paskutinės žinios iš Lietuvos skelbia apie kariuomenės telkimą į Rytus nuo Pabaltijo respublikų sienų ir padažnęjusių karinių lėktuvų skraidymą. Įtempimą padidino telefoninio susisiekiimo nutraukimas su Lietuva, žinios kad Šiauliuose buvo nušautas vienas sovietų kareivis – kas priminė pirmosios sovietų okupacijos pradžią, – aukštų karių apsilankymas pas prezidentą Landsbergį, Lietuvos radijo transliacijų į užsienius sustabdymas, užsienio korespondentų Pabaltijje judėjimo suvaržymas ir panašiai.

Kaip žinia, pereiną sekma-dienį buvo rinkimai Estijoje ir Latvijoje, kuriuos laimėjo Liaudies Frontų remiami kandidatai. Net ir Rygoje, kurioje gyvena 65% rusų!

Rinkimai įvyko taip pat pačioje Rusijoje, Ukrainoje ir Baltarusijoje. Ir ten opozicija turėjo pasisekimo. Gorbačiovas balsavo Maskvoje ir, korespondentų apsuptas, paneigė davęs trijų dienų ultimatumą Lietuvai. Tai buvęs tik prašymas. Girdi:

"Mes turime veikti atsakingai realizuodami Lietuvos liaudies didesnės nepriklausomybės ir suverenumo aspiracijas, tuo pačiu siekdami bendravimo tarp visų respublikų. Tam neužtenka vienos respublikos pareiškimo, bet reikalingas visos Sovietijos atsiklausimas."

Atrodo, kad po trijų dienų įtampos, jei ne padėtis, tai bent kalbos atrodė ramesnės. Sovietai paaiškino, jog manevrai buvo jau anksčiau numatyti, o pirmadienį, išvažiudamas į Maskvą, prezidentas Landsbergis pareiškė: "Nėra jokios abejonės, kad Lietuva dėmesį priims aiškiai apibrėžtus ir teisėtus Sovietų Sąjungos interesus."

Kr. Donelaičio mokyklos mokiniai atliekant minėjimo programą.

J. Tamulaičio nuotr.

VASARIO 16 KR. DONELAIČIO MOKYKLOSE

Vasario 17 dieną Kr. Donelaičio mokyklos Chicagoje šventė Lietuvos nepriklausomybės šventę. 11 v.r. į McKay mokyklos auditoriją įvygiavo tautiniais drabužiais pasipuošę mokiniai ir mokytojai, kur jų laukė tėveliai ir kiti svečiai. Šventę pradėjo visiems giedant JAV ir Lietuvos himnus. Šios iškilmingos šventės pranešėja, 8 kl. mokinė Dana Butts, pakvietė į sceną mokyklų direktorių Julij Širką tarti žodį. Direktorius, pasveikinęs visus, paminėjo, kad šiais metais kitaip švenčiame Vasario šešioliktą, nes "juntame ir matome, kad Lietuva keliausi". Jisai mūsų prašė melstis "į Aukščiausiąjį Dievulį, dangaus mėlynių Valdovą, kad Jis greičiau atitolintų sunkią priespaudą".

Kaip ir kiekvienais metais, aštuntos klasės mokiniai rašo referatus Vasario 16-sios proga. Tomas Vasičiauskas perskaitė savo parašytą referatą "Lietuvos nepriklausomybės kelyje". Mokytoja R. Kučienė paruošė, 7 kl. mokiniai atliko eilėraščių pykę "Pavergtai Lietuvai". 4 ir 5 sk. mokiniai, paruošė mokytoja E. Valkiūnaitės, pašoko "Gyvatarą". Kardinolo Vincento Sladkevičiaus žodžiais – "Kalbėkime viena kalba" – poetas Bernardas Brazdžionis parašė eilėraščių "Kad žodis taptų kūnu". Ši eilėraščių padėklamavo 8 kl. mokiniai, paruošė mokytoja A. Brazaitienė.

Gorbačiovas pareiškė norįs susitikti su lietuviais išsiaiškinimui, bet ne deryboms.

Sekmadienį Vilniuje įvyko rusų ir lenkų demonstracijos už pasilikimą Sovietijoje. Jose dalyvavo apie 30,000, nors kai kas skelbia, kad net visas šimtas tūkstančių žmonių. Demonstracijos praėjusios be incidentų.

Lietuvių Fondo atstovas Antanas Juodvalkis pasveikino visus nepriklausomybės šventės proga ir trumpai apibūdino dabartinius įvykius Lietuvoje. Jis paminėjo, kad "atsirado galimybės susitikti su giminėmis, sutikti atvykstančius ansamblius, organizacijų atstovus, sportininkus ir kitus tautiečius". Lietuvių Fondo vardu A. Juodvalkis mokyklų direktoriui įteikė auką paremti lituanistinę mokyklą. JAV LB Švietimo tarybos pirmininkė ir mūsų mokyklos inspektore Regina Kučienė taip pat visus sveikino Vasario 16-sios proga ir pabrėžė lietuvių kalbos naudojimo svarbą. Švietimo tarybos vardu padovanojo visiems mokiniams "Varpo" plakatus, o mokyklai paremti auką.

"Dzūkų polką" pašoko 5 ir 6 kl. mokiniai, paruošė mokytoja I. Smieliauskienė. Referatą "Lietuva vėl bus laisva" perskaitė 8 kl. mokinė Kristina Jakštytė. Tautinį šokį "Kubilą" sušoko 6 sk. mokiniai, paruošė mokytoja E. Valkiūnaitės. Maironio eilėraščių "Senovės daina" deklamavo mokytoja N. Nausėdienė, paruošė 5 kl. mokiniai. Mokytoja I. Smieliauskienė paruošė, 7 ir 8 kl. mokiniai pašoko tautinį šokį "Vakaruškos". Jungtinis Kr. Donelaičio mokyklų choras padainavo "Su saule gimstanti diena", "Partizano mirtis", "Tykus vakars" ir "Vaikščiojau". Dainas paruošė A. ir D. Polikaičiai.

Mums dainuojant, mūsų šventėje apsilankė garbinga viešnia iš Lietuvos – seselė Nijolė Sadūnaitė. Ji yra žymioji laisvės kovotoja ir buvusi sąžinės kalinė. Nijolė Sadūnaitė mums trumpai pasakojo apie jos ištremimą į Sibirą, taip pat pavadino mus didvyriais, nes mes norime išlikti lietuviais čia, Amerikoje.

Mokytoja G. Sturonienė paruošė, 6 kl. mokiniai atli-

ko montažą "Baltijos kelias". Pabaigai visi šventės dalyviai susikabino rankomis, padarydami Baltijos kelią, ir sugiedojo "Lietuva brangi". Mes visi išsiskirstėme į namus kupini vilties, kad netrukus mūsų tėvų žemė Lietuva bus laisva.

Dana Butts,

Kr. Donelaičio mokyklų korespondentė.

DIRVOS FAX
(216) 431-1614

• DIRVAI adresuojant laiškus į pašto dėžutę, prašom pridėti skaičių 6. Pagal pašto nurodymus, dabartinis adresas yra:

DIRVA,
P.O. Box 603206,
Cleveland, OH 44103

FOR RENT
Lake Shore – E. 185 St. area
Large Modern 1 bedroom
apt. carpeted, Appliances, air
cond. Garage incl. Lease.
No pets or children \$ 325.00
monthly. tel. 216-338-3205
(10-13)

ATTENTION – HIRING!
Government jobs – your
area. Many immediate
openings without waiting
list or test. \$17,840
–\$69,485.
Call 1-602-838-8885.
Ext.R 1753.

(11-13)

**OPPORTUNITY FOR
MACHINE OPERATORS**
to set up & work blue prints &
close tolerances. to work & live in a
congenial community. 1 st & 2 nd
SHIFT. New American-Japanese
joint venture fastener company lo-
cated in rural N.E. Indiana, is look-
ing for experienced set up/operator
for national bolt maker, header,
and/or cold nut former. Send resu-
me and salary history to:

Key Fasteners Corp.,
525 Key Way, Berne, IN 46711.
(9-12)

Pro mėlynus akinius...

(Atkelta iš 7 psl.)

mis", – labai plėšriomis Amazonės upės žuvelėmis, po kurių užpuolimo lieka tiktai pliki aukos kaulai.

Bet, gaila, ir joms ne visada sekasi. Antai viena tokia tėvynainė Čikagoje jau buvo, rodos, garantuotai susimedžiojusi net "tariamąjį daktarą", per viešėjimo mėnesį įsigijusi net ir bendrą lizdą laimingai ir ilgai ateičiai, bet vieną dieną prie lovos liko tik čia nufotografuoti tušti snikeriai, o "daktaras" iš jų visiškai išgaravo, nepalikęs net jokio kito savo adreso ir savo tikrosios pavardės...

Žinoma, Algimanto Čekuolio žodžiais tariant, tai yra tik mums gėdą darantis "kiaulės snukis", nepaprastai kenkiantis bendram tėvynės reikalui.

Kartu su tėvyne Lietuva!...

Kaip Perkūnas trenkė žinia ... kovo 11 dieną Lietuvoje bus skelbiama Lietuvos Nepriklausomybės atstatymas! Žaibišku greičiu Bostono Jaunimo Sąjunga griebėsi iniciatyvos suburti Bostono lietuvius kartu su tautiečiais Lietuvoje švęsti šią iškilmingą šventę.

Penktadienis ... Laiko nedaug. Veikti reikia tuoj pat: skamba telefonai pagrindiniams Bostono laikraščiams ir televizijos stotims. Kviečiami miesto ir Valstijos politikieriai. Kalbama su pagrindinėmis Bostono lietuvių organizacijomis: skubėkit į pagalbą paruošti šventę sekmadieniui. Ačiū Dievui, Bostono lietuviai išjudinti ...

Vakare jaunimas, susibūręs Daivos Veitaitės-Neidhartenės namuose, paruošė daugybę trispalvių sekmadienio šventei. Šeštadienį tas pats jaunimas ruošė plakatus iki ryto, o sekmadienio rytą puošė sales laukiamai šventei.

Apeigos prasidėjo šv. Mišiomis Šv. Petro bažnyčioje. Po mišių visi susirinko į Bostono miesto valdybos rūmų aikštę. Oras buvo pavasariškas ir trispalvės vėliavos atrodė kaip iš po žiemos sniego pražydusios gėlės. Visų nuotaika neapsakoma. Vieni kitus sveikina, linki Lietuvai sėkmės šioje kovoje.

Demonstraciją pradėjo Bostono ALTo pirmininkas Gintaras Čepas, kuris pristatė Šv. Petro parapijos kleboną kun. Kontautą sukalbėti invokaciją. Po to sekė Gintaro trumpa kalba, kurioje jis apibūdino esamą apdėtį Lietuvoje. Sekantis kalbėjo Tadas Kulbis, atstovaujantis Bostono jaunimo sąjungą. Tadas perskaitė 1918 metų nepriklausomybės deklaraciją ir visiems priminė tuos siekius, kurie buvo išreikšti

APAČIOJE: Vėliavų miškas prie Bostono savivaldybės rūmų.

V. Sužiedėlio nuotr.

Lietuvaitė neša gėles prie iškeltos trispalvės.

tais neramiais, bet mums brangiais metais.

Toliau kalbėjo Regina Kulbytė, Bostono Jaunimo Sąjungos pirmininkė, šio renginio iniciatorė. Ji perskaitė Jaunimo Sąjungos kreipimąsi į JAV administraciją, kuriame buvo reikalaujama ryžtingai tęsti nuo antro pasaulinio karo vedamą politiką.

Gintaro Čepo pristatytas Bostono miesto meras Ray Flynn užtikrina lietuviams, kad parama turi būti, ir bus suteikta Lietuvai. Taip pat jis pažymėjo, kad ši puiki diena yra kaip dovana čia gausiai susirinkusiems lietuviams, kurie per eilę metų atkakliai, per sniegus ir darganas, susirinkdavo minėti Vasario 16 Lietuvos Nepriklausomybės šventę. Bostono lietuviai šiltais plojimai palydėjo savo miesto merą, kuris niekad nesatsisakydavo ir, reikia tikėtis, neatsisakys padėti ateityje.

Giedant Amerikos ir Lietuvos himnus buvo pakelta Lietuvos vėliava. Po širdingo latvių atstovo Aristids Lambergas sveikinimo, Rūtos Kalvaitytės paraginti susirinkusieji paleido į erdvę trispalvius balionus, kurie, lyg mūsų minčių nešami,

pakilo ir nuskrido į Lietuvą.

Pasibaigus demonstracijos oficialiajai programai, dalis susirinkusių pasuko į Bostono lietuvių piliečių klubą, o kiti, papuošę automobilius tautinėmis spalvomis ir Lietuvos nepriklausomybę skelbiančiais plakatais, trumpam laikui suardė nerūpestingą Bostono miesto sekmadieninį centro judėjimą.

Toliau šventė tęsėsi Bostono Lietuvių Piliečių Klube, kurio salė dar nebuvo mačiusi tiek susirinkusių lietuvių. Jauni ir seni atskubėjo čia, kad išgirstų žinią, jog Lietuvos Parlamentas skelbia Lietuvos Nepriklausomybės atstatymą. Belaukiant pasirodė įvairūs Bostono vienetai: šoko tautinių šokių grupė, dainavo etnografinis ansamblis "Sodauto", deklamavo skautai ir lituanistinės mokyklos mokiniai, paruošti Jūratės Aukštikalnienės. Bendras dainas pravedė Laima Kiliulienė.

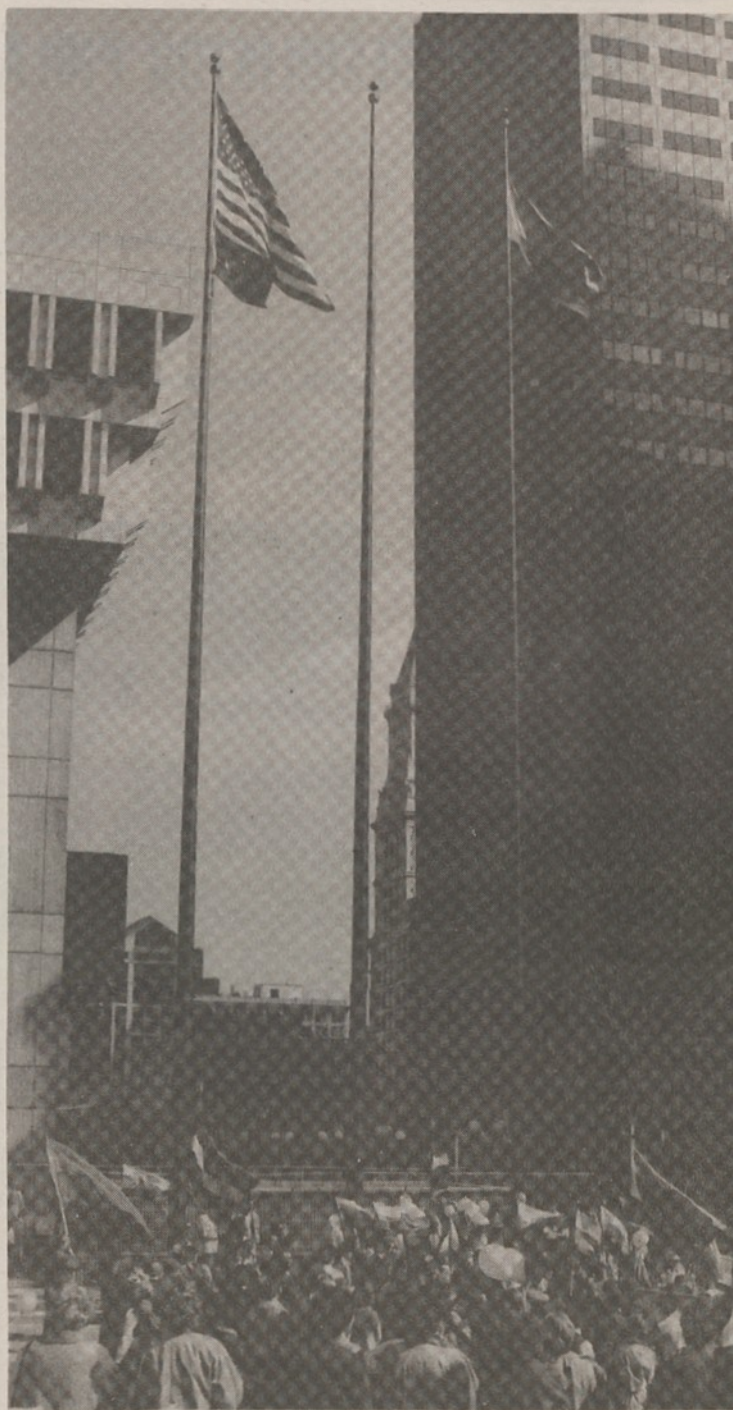
Kartu su vietiniais lietuvišiais šią dieną šventė Lietuvos jūrininkai, atplaukę "Nidos" žvejybos laivą į Bostoną uostą. Vaclovas Starkutis pristatė savo draugus jūrininkus ir kartu su susirinkusiais džiaugėsi galį dalyvauti Didžiojoje šventėje ...

Pagrindiniai Bostono laikraščiai ir televizijos stotys atsuntė savo korespondentus aprašyti ir nufilmuoti šią šventę.

Į sceną išeina programos vedėjas Gintaras Čepas ir skelbia: "Ką tik Lietuvos Parlamentas paskelbė Lietuvos Nepriklausomybės Atstatymą. Balsavo 124 parlamento nariai. Niekas prieš nebalsavo."

Norėčiau, kad jūs būtumėte buvę šioje salėje ... Šampano buteliai atidarini. Žmonės, su ašaromis akyse, sveikina vienas kitą. Sigutė Trimakaitė, solistė iš Lietuvos, kviečiama giedoti Nepriklausomos (VĖL!!!) Lietuvos himną.

Dar ilgai mes nesiskirstė-

Prie Bostono savivaldybės rūmų. V. Sužiedėlio nuotr.

me. Šokome, dainavome, džiaugėmės ... Lietuva, tėvyne mūsų, mes esam su tavimi: varge ir džiaugsmo! ...

O dabar – prasideda rimtas darbas.

(AK, GK, ZK, GČ, VC)

RENGINIAI

* **BALANDŽIO 22 D.** Lantana restorane Randolphe metinis Šv. Petro lietuvių parapijos So. Bostone banketas.

* **GEGUŽES 6 D.** Brocktone kun. Alberto Abračinsko kunigystės 50-ties metų jubiliejaus minėjimas.

* **GEGUŽES 6 D. 2 val.** po pietų So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos salėje

komp. Jeronimo Kačinsko kūrinių koncertas, rengiamas LB Bostono apylinkės.

* **GEGUŽES 12-13 dienomis** Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos seimas Holiday Inn, Randolphe, tarp Bostono ir Brocktono.

* **GEGUŽES 19 D. So.** Bostone Lietuvių Piliečių d-jos trečio aukšto salėje etnografinio ansamblio "Sodauto" vakaronė su atitinkama programa.

RN – ASSOCIATE DIRECTOR OF NURSING (reports to director). Responsible for quality assurance and infection control program for 194 skilled bed facility. Call Jim Magnuson, Jackson County Medical Care Facility. (517)783-2726.

(9-15)

MACHINISTS

For all shifts Journeymen or 1st Class Skilled. Both CNC & Manual. Minimum 15 years job shop experience. 1st class only. Advancement opportunity. Excellent working conditions. Fringe benefits. Permanent employment. SW location now, relating to NW. Call for appt. Jeff Brayer, Ernie Oelze, 713-667-6620. (10-13)

OPPORTUNITY FOR DIRECTOR PHYSICAL THERAPIST

Wiregrass Hospital is an 83-bed acute care hospital with an attached 86-bed ICF/SNF nursing home. We are located in South Alabama, 60 miles from the Gulf Coast, immediately north of Panama City, Destin and Fort Walton. Excellent benefits, health insurance and competitive salary. Licensed physical therapist interested or seeking additional information, should contact Randy Smith, Administrator. Wiregrass Hospital and Nursing Home, 1200 West Maple Ave., Geneva, AL. 36340; (205) 684-3655. (9-13)

VASARIO ŠEŠIOLIKTOJI PHILADELPHIJOJE

Philadelphijos Lietuvių Bendruomenės suruoštas Vasario 16-tos minėjimas atspindėjo gilų dvasinį ryšį su Lietuva ne tik dalyvių gausumu, bet ir visu minėjimo turiniu.

Vasario 18 d. minėjimas prasidėjo Šv. Mišiomis Šv. Andriejaus parapijos bažnyčioje. Šv. Mišias atnašavo klebonas kun. Kajetonas Sakalauskas ir pasakė turiningą tautos viltį pakeliantį pamokslą. Mišių metu šalia vargonininko Vytauto Matonio, visai naujas iš Lietuvos gautas giesmės grojo ir giedojo Philadelphijos Lietuvių Folklorinis Kvartetas, kurį sudaro Brigita ir Juozas Kasinskai, Rasa Krokytė ir Bronius Krokys. Organizacijos dalyvavo su savo vėliavomis.

Akademinei minėjimo dalis vyko Lietuvių Namų didžiojoje salėje. Įvykiai Lietuvoje ir apylinkės valdybos gerai pareklamuotas minėjimas, sutraukė tiek publikos, kad salėje pritrūko kėdžių. Lygiai 2 val. p.p. į salę įėjus Philadelphijos merui Wilson Goode buvo pradėta minėjimo oficialioji dalis. Solistei Rasai Krokytei vedant buvo sugiedoti Amerikos ir Lietuvos himnai. Kun. Sakalauskas sukalbėjo invokaciją. LB apylinkės pirmininkas Dr. Jonas Meškauskas pristatė valdžios atstovus ir svečius iš latvių, estų ir ukrainiečių bendruomenių.

Pagrindinę minėjimo kalbą pasakė Viktoras Nakas, Lietuvių Informacijos Centro Washingtono skyriaus vedėjas. Pirma kalbėjo angliškai, kad suprastų daly-

vavę valdžios atstovai, kokie yra mūsų tautos pagrindiniai rūpesčiai. Nakas pabrėžė okupacijos nepripažinimo politikos svarbą ir Prez. Bush'o tvirtesnio pasisakymo reikalingumą šiuo Lietuvai kritišku momentu. Mes esame nusivylę Prez. Bush'o at-sargumu nepakenkti Gorbačioviui.

Montažo "Amžino įšalo žemėje" veikėjai. Iš kairės: Raimonda Rukšienė, Vidmantas Rukšys, Aniliora Mašalaitienė, Jūratė Stirblienė, dr. Jonas Meškauskas, Virgus Volertas ir priekyje Rasytė Stirbytė. A. Vasio nuotr.

Šiek tiek ilgesniame lietuviškame žodyje Nakas plačiau nušvietė Lietuvos dabartinę padėtį, jos ateitį atstatant nepriklausomybę ir konkrečius uždavinius išeivijai. Tai buvo viena iš geriausių Vasario 16-tos minėjimo kalbų (lietuviškai ir angliškai) girdėtų Philadelphijoje.

Minėjimo pravedėjai Dr. Gintarė Gečytė ir Linas Kučas abiem kalbom priminė dalyviams kuo duosniau aukoti Lietuvos laisvės darbams, nes įvykių reikalavimai labai padidino tų darbų

išlaidas. Reikia pasakyti, kad visuomenės supranta ir atsiliepia.

Meninė programos dalis buvo tikrai originali ir šiam minėjimui specialiai paruošta. Tai vieno veiksmo montažas "Amžino įšalo žemėje". Medžiagą iš to paties vardo knygos atrinko ir scenai pritaikė bei surežisavo Julija

Vasario 16-sios minėjimas atvyksta Philadelphijos miesto meras W. Wilson Goode. Iš kairės: dr. Jonas Meškauskas, meras Goode. Antroje eilėje Kristina Volertienė, Viktorija Dantaitė ir kt. A. Bagdonavičiūtės nuotr.

Centre buvo jaukus priėmimas svečiams ir programos dalyviams į kurią buvo kviečiama ir visuomenė. Priėmimo vaišes paruošė Martha Meškauskienė ir Renata Kučienė.

Minėjimo išvakarėse Lietuvių Namų vadovybės iniciatyva – Tarybos pirm. Virgaus Volerto ir valdybos pirm. Vytauto Matonio – buvo suruoštas simpoziumas pasvarstyti ką atsikuriančiai Lietuvai gali duoti išeivija. Dr. Jonas Stiklorius referavo politinius klausimus, Vytautas Maciūnas kultūrinius ir Rimantas Stirbys ekonominius. Remigijus Bartaška, ekonomikos studentas iš Lietuvos šiais metais studijuojantis Haverford kolegijoje, susumavo referentų mintis ir perdavė pageidavimus išeivijai iš Lietuvos. Bendrai simpoziumas sutraukė gražų būrį publikos ir yra vertas atski-ro platesnio aprašymo.

Ryšium su Lietuvos Nepriklausomybės sukaktimi, Philadelphijos arkidiecezijos savaitraštis THE CATHOLIC STANDARD AND TIMES vasario 15 d. laidoje, vietoje vedamojo paskyrė vi-

są puslapį Kun. Juozo Anderlonio straisniui "Lithuania: Standing Alone Again". Kun. Anderlonis yra Šv. Jurgio parapijos klebonas ir Lietuvos Vyčių centro valdybos dvasios vadas.

Vasario 18 d., 6:30 v.v. WFLN radijo stotis (klasikinės muzikos stotis) jau 23-čią kartą, nemokamai, transliavo metinę Lietuvos Nepriklausomybės Šventės programą anglų kalboje. Šiais metais JAV LB Kultūros Tarybai atsisakius paruošti anglišką Vasario 16-tos programą, jai tekstą parašė ir muziką parinko Teresė Gečienė su Rimanto Stirbio talka, o įkalbėjo Rasa Krokytė.

Philadelphijos lietuviai dar kartą parodė savo išradingumą ir vieningumą suruošiant prasmingą Vasario 16-tos minėjimą.

Teresė Gečienė

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

VILNIUS – MIESTO PLANAS

Naujai išleistas, spalvotas Vilniaus žemėlapis. Pritaikytas turistams, su pilnu gatvių indeksu. Clevelande gaunama Dievo Motinos parapijos knygyne. Galima užsisakyti per leidyklą.

Sulankstytas \$10.00 su persiuntimu. Plakato forma (24"x32") \$12.00 su persiuntimu.

Užsakymus siųsti:

SAKALAS
P.O. Box 29223
Chicago, IL. 60629

JEI JUMS REIKIA UZDENGTI STOGĄ,
PATAIŠYTI AR PAŠALINTI VARVEJIMĄ,
KREIPKITES Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI.

Dengiame stogus apartamentams, Hot roofs. Tvar-kome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius, dedame po stogu kablius kontroliavimui ledo užsi-kimšimo. Taip pat atliekam dailidės darbus.

MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Oh.

Kr. Donelaičio lit. mokyklos Chicagoje mokytojai L. Bilutė, V. Brazaitytė, J. Širka ir G. Vižinienė sveikina suaktyvininką, Draugo vyr. redaktorių kun. Praną Garšvą.

J. Tamulaičio nuotr.

Dantienė. Skaitymus su dideliu įsijautimu atliko Philadelphijos dramos būreliai: Rasa Krokytė, Aniliora Mašalaitienė, Dr. Jonas Meškauskas, Raimonda Rukšienė, Vidmantas Rukšys, Jūratė Stirblienė, Rasytė Stirbytė ir Virgus Volertas. Montażas paliko gilų sukrečiantį įspūdį. Vienintelė montažo iliustracija, sukurta Alekso Dantos, tai "amžino įšalo žemė" knygos padidintas viršelis. Iš "knygos" išėjo montažo veikėjai, bespalviai, nužmoginti Sibiro kankiniai vilkintys ilgais pilkais apsiaustais, kuriuos pasiuvė Zofija Aleksūnienė. Į montažą įpintos Sibiro tremtinių dainos, o užbaigta su Kema-gio juostelėn įrašyta muzika Bernardo Brazdžionio eilė-raščiu "Šaukiu aš tautą".

Montažo pastatymas pareikalavo nepaprastai daug darbo iš režisierės Julijos Dantienės, visų išpildytojų ir techninių talkininkų. Muziką pritaikė Raimonda Rukšienė, apšvietimą tvarkė Kęstutis Pliuškonis ir Antanas Krušinskas, o bendra scenos technika rūpinosi Vytas Mašalaitis. Reikia pažymėti, kad minėjime dalyvavę svečiai iš Lietuvos, ypatingai tie, kurie patys užaugo Sibire, buvo giliai sujaudinti ir išreiškė savo dėkingumą, kad jų kančių istorija pasiekia didesnę auditoriją.

Minėjimą filmavo net trys televizijos stotys ir ilgesnis minėjimo aprašymas su nuotrauka tilpo sekančios dienos PHILADELPHIA INQUIRER dienraštyje.

Po minėjimo Kultūros

Ir vėl artėja Seimas

Jurgis Janušaitis

Netruko nuskubėti pra-
eitin dveji metai, kai 1988 m.
gegužės mėn. gražioje Day-
tona Beach, Floridoje, tos
apylinkės ALTS Skyriaus
valdyba, vadovaujama Vy-
tauto Abraičio ir skyriaus na-
riai intensyviai krutėjo, kad
būtų suruoštas geras ALT
S-gos Dvidešimtis Seimas.

Sąjungos pirmininko dr.
Leono Kriaučeliūno pagalba
ir sprendimu, kaip mename,
Seimas vyko viename iš gra-
žiausių Daytona Beach vieš-
bučių.

Rengėjams nestokojo rū-
pesčių. Skyrius neturtingas,
narių skaičium gal ir neper-
gausiausias. Tad prisiimta
Seimo rengimo našta visi ne-
šėme kantriai, rūpestingai,
kad užtikrinus seimo daly-
viams kuo geriausias sąly-
gas. Manau, kad Seimas pa-
vyko. Salės posėdžiams, ge-
ri kambariai, geri vietoje res-
toranai, pažmonys pas pirmi-

ninką po seimo, šaunus dr.
Leono dėka priėmimas vieš-
butyje Seimo išvakarėse.

Seimas buvo gausus da-
lyviais, geromis paskaitomis,
simpoziumais, svarstybomis.
O Seimą baigėme su geru
pokyliu, gerais kalbėtojais,
gerais menininkais.

Sakysite, kad giriamės.
Ne. Tai tik malonūs prisimi-
nimai iš pračities, bet drauge
tikimės, kad Dvidešimtpir-
masis seimas Bostone, gegu-
žės mėn. 12–13 d.d. taip pat
bus įdomus, plačia svarstybų
apimtimi, gerais nutarimais
ir įžvalgumu į ateities veiklą.

Daytona Beach Seime
gerokai "politikavome". Ba-
rėme tada dar tuos, kurie sė-
dėjo prie apvalaus stalo su
tuometiniais komunistais, net
pagrindinis kalbėtojas, disi-
dentas, prof. dr. Vytautas
Skudis iš vieno veiksnio su-
silaukė skaudaus atkirčio, už
jo įžvalgų pramatymą ir ragi-

ALT S-gos Bostono skyriaus valdyba besirūpinanti artėjančiu seimu. Sėdi: Birutė Banaitienė, pirm. Romualdas Veitas, Dalia Ščiukaitė. Stovi: Adolfas Ščiuka, Ignas Vilėniškis ir Gintaras Čepas.

nimą bendradarbiauti su pa-
vergtaisiais tėvynėje.

Nestokota ir daug gerų
pozityvių mąstymų ir nuta-
rimų. Tad žvelgiant į praeitį,
ALTS-gos veiklą, seimus
reikia teigiamai vertinti nes
ši išeivijos sąjunga rodo gy-
vastingumą, savo darbais jos
indėlis į išeivijos gyvenimą
ryškus, net būtinas.

Na, gerai, kad šalia savo
kultūrinės veiklos planų,
ALTS-ga neaplenkia politi-
kos, neaplenkia svarstybų
kaip geriau padėti ir kovo-
jančiai už Laisvę Lietuvai.

Kaip visi matome, per
porą metų tėvynėje įvykiai
nepaprastai kinta ir štai ko-
vojanti tauta per savo išrink-
tus atstovus į parlamentą jau
taria: Lietuva nepriklausoma,
šalyn vergija, šalyn sandė-
riai. Ir kaip įdomu, kad per
tuos dvejus metus pakito, at-
rodo, ir ALTS-gos vadovy-
bės mąstymas, galvojimas ir
tai pozityviai, Lietuvos labai
linkme. Tad ir vėl sparčiais
šuoliais artėja Dvidešimt pir-
masis ALTS-gos seimas. Be
abejo, Centro valdyba ir jos
pirmininkas nemiega nakti-
mis, o planuoja šiam Seimui
gal visai kitokią, naują pro-
gramą, pritaikytą jau šių die-
nų reikalavimams, šių dienų
politikai.

Pirmininkas dr. Leonas
Kriaučeliūnas ryžto vyras.
Valdyba ir pirmininkas jau
kreipėsi raštu į skyrius, jų
valdybas, ragindami sparčiai
ruošti svarstyboms, atsivežti
naujų idėjų, planų, kaip dar
daugiau pagyvinti ALT
S-gos veiklą.

Tai labai svarbu, kad ats-
tovai atvyktų su savo idėjo-
mis, siūlymais nes nuomonių
ir siūlymų įvairovė nuties
naujus kelius ir Sąjungos
veiklai.

Seimą ruošia, neabejoti-
nai visapusiškai pajėgus, Bos-
tono ALTS-gos skyrius. Be-
rods ir turtingas. Tad visos
problemos spręsis lengviau.
Seimui ruošti sudaryta spe-
ciali komisija, kuriai vado-

vauja Juozas Rentelis. Pats
seimas vyks Boston–Ran-
dolph Holiday Inn viešbu-
tyje. Taigi sąlygos vietoje ir
geros. Rengėjai prašo seime
dalyvaujančius atsiųsti iki
balandžio 5 d. viešbučio
kambarių rezervacijas. Gegu-
žės 11 d., Seimo išvakarė-
se viešbutyje seimo daly-
viams susipažinimo vaisės.
Rengėjai prašo taip pat rezor-
vuoti vietas į užbaigtuvių
banketą, drauge rezervacija
su 25.00 dol. čekiu, išrašytu:
National Lithuanian Society
of America, nurodant valgi –
žuvį ar steiką, siųsti rengimo
komisijos pirmininkui Juozui
Renteliui, P.O. BOX 478,
Randolph MA. 02368, Tel.
617-963-3671.

CV taip pat prašo visų
skyrių valdybas sudaryti mi-
rusių narių sąrašus nuo 1988
m. gegužės mėn. ir siųsti se-
kretorei E. Valiukėnienei iki
balandžio 1 d. Jos adresas: E.
Valiukėnienė, 5958 So Troy,
Chicago, Illinois, 60629. Tai
duodame truputį informaci-
jos, kad palengvinus sky-
riams.

Pati Seimo programa da-
bar sparčiai ruošinama ir bus
netrukus paskelbta.

Tad ruoškimės Seimui.
O Seimo vykdytojai, tikėki-
me, paruoš gerą Seimo pro-
gramą. Šalia savųjų organi-

zacinių reikalų, nepraėiti ty-
kiai pro šalį, nepaliečiant da-
bar Lietuvoje vykstančių per-
mainų, rimtai atsigręžti veidu
į Lietuvą, nuspręsti būdus,
kaip efektingiau padėti tau-
tai, kokie turi būti santykia-
vimo būdai, kokia būtų nau-
dinga ALTS-gos talka ir mū-
sų bendriniais veiksniams.

Į šių problemų svarstymą
teatsiliepia mūsų išmintingos
galvos, o taip pat ir svečiai iš
okup. Lietuvos, kurių žada-
ma susilaukti.

Tad į darbą didį, į Seimo
dienes, kad Dvidešimtpir-
masis ALTS-gos Seimas taptų
istoriniu.

**ATTENTION-GOVERNMENT
SEIZED VEHICLES** from
\$100. Fords, Mercedes,
Corvettes, Chevys. Surplus
Buyers Guide.
1-602-838-8885 EXT. A 1753.
(9-11)

**ATTENTION: EASY WORK
EXCELLENT PAY!** Assemble
products at home. Details.
(1)602-838-8885 Ext. W-1753
(9-11)

**ATTENTION - GOVERN-
MENT HOMES** from \$1
(U-repair). Delinquent tax
property. Repossessions. Call
1-602-838-8885 Ext. Gh 1753
(9-11)

VLIKo atsišaukimas ir sveikinimas lietuvių tautai

Vyriausias Lietuvos
Išlaisvinimo Komitetas 1944
m. vasario 16 d. paskelbė de-
klaraciją į lietuvių tautą, ku-
rioje išdėstė pagrindinius
principus Lietuvos valstybi-
nei nepriklausomybei atsta-
tyti. Remdamasis šiais prin-
cipais ir atsižvelgdamas į
šiuo metu Lietuvoje vykstan-
čius Lietuvos nepriklausom-
ybės atstatymo žygius, pa-
reiškia:

Sveikiname naujai iš-
rinktą Lietuvos Aukščiausią
Tarybą, susirinkusią šian-
dien, 1990 m. kovo 11 d., pir-
majam posėdžiui ir jos pir-
mininką Vytautą Landsbergį;

Džiaugiamės, sveikina-
me ir remiame Aukščiausios
Tarybos nutarimą atstatyti
Lietuvos nepriklausomą vals-
tybę, kurios egzistavimas bu-
vo neteisėtai sustabdytas
Hitlerio-Stalino pakto susita-
rimo išdavoje 1940 m. bir-
želio 15 d.;

Tikimės, kad demokrati-
nis Lietuvos valstybės atsta-
tymas politinėje, ekonominė-
je, socialinėje ir vidaus tvar-
kymosi srityse vyks pagal
Lietuvos valstybinę konsti-
tuciją, remiantis laisvos Lie-
tuvos įstatymais;

Kviečiame kaip galima
greičiau sušaukti visų oku-
puotos Lietuvos politinių gru-
pių, judėjimų, Aukščiausios
Tarybos ir laisvojo pasaulio
lietuvių politinių institucijų
atstovų pasitarimą bendram
tolimesniam veiklos koordi-
navimui;

Vyriausias Lietuvos Išsi-
laisvinimo Komitetas ape-

liuoja į visus okupuotos Lie-
tuvos lietuvius, politinius
veikėjus, tautiniai atgimstan-
čius komunistus ir laisvojo
pasaulio lietuvius visomis jė-
gomis vieningai įsijungti į
galutinį nepriklausomos Lie-
tuvos valstybės suvereninių
organų sudarymą;

Vyriausias Lietuvos Iš-
laisvinimo Komitetas pasiža-
da dėti visas galimas pastan-
gas, kad atkurtoji Lietuvos
valstybinė nepriklausomybė
būtų pripažinta svetimų vals-
tybių, ir taip pat sieks artimai
bendradarbiauti su atsistatan-
čios Lietuvos vadovais ir jų
institucijomis.

1990 m. sausio 29 d. Vy-
riausias Lietuvos Išlaisvini-
mo Komitetas kreipėsi į So-
vietų Sąjungos prezidentą
Gorbačiovą, pristatydamas
neteisėtą Lietuvos okupaciją
ir prašydamas, kad nebūtų
trukdoma Lietuvai atstatyti
savą nepriklausomybę, ku-
rios reikalauja lietuvių tauta
ir remia Vakarų demokrati-
nės valstybės. 1990 m. kovo
9 d. Vyriausias Lietuvos iš-
laisvinimo Komitetas vėl
kreipėsi į Jungtinių Ameri-
kos Valstijų prezidentą Geor-
ge Bush, prašymas jo viešo
pareiškimo paremiančio Lie-
tuvos valstybinės nepriklau-
somybės atstatymą.

Tai dar kartą sveikiname,
didžiuojamės lietuvių tautos
laimėjimu.

Dr. Kazys Bobelis
Vyriausio Lietuvos
Išlaisvinimo Komite-
to pirmininkas.
1990 m. kovo 11 d.

Dalila Mackialienė – architekto Edmundo Arbo šarže.
Neolituani kviečiama D. Mackialienė atskrenda į Los Ange-
les ir balandžio 1 d. Šv. Kazimiero parapijos salėje duos literatū-
ros rečitalį.

Čiurlionio ansamblio 50 m. jubiliejaus paraštėje

Jonas Rūtenis

ČIURLIONIO ansamblis Clevelande yra pagarsėjusio Lietuvoje ir svetur ansamblio vaikaitis. Jis ir dabar savo darbu ir meniniu lygiu žymus ir garbingas lietuvių liaudies meno propoguotojas ir ambasadorius.

Sakiau, kad Clevelando Čiurlionio ansamblis tėra vaikaitis. Tai kas gi buvo jo senelis? Į tai atsakyti nėra lengva, nes laiko tarpas iš atminties išdildė datas, o ansamblio kūrėjai, drauge su jo siela muziku ALFONSU MIKULSKIU amžinybėje.

Labai nedaug teliko vardų čia ir anapus Atlanto, kurie galėtų šį bei tą pasakyti apie tuos laikus, kai apsupę a. a. Alfonsą Mikulskį plėtėm, tobulinom, sielojomės ir kūrėm šiandieninio ansamblio pradininką...

Ansambliui pradžia davė grupė vyrų, po Klaipėdos praradimo drauge su maestro atsikėlusį į Vilnių.

Prie šio būreliodiena iš dienos dėjos vis daugiau ir daugiau dainos mėgėjų. Visų troškimas buvo turėti Vilniuje, Lietuvos sostinėje, didelį ir meniškai pajėgų vyrų chorą.

Būrin patekau gan atsitiktinai. Lietuvą okupavus vokiečiams ir atspalaidavus iš 29 Lietuvos TSR korpuso (į jį buvo įjungta Lietuvos kariuomenė) tapau Vilniaus miesto tarnautoju.

Atsitiktinai susitikau klasės draugą, kuris mane ir pakalbino būti M.K. Čiurlionio vyrų choro nariu. Žingsniavome į repeticiją. Atėję radom dar kelis vyrus. Tą dieną iš viso buvome 10. Pameniu, maestro sakė, kad jo tik 4 vyrai iš Klaipėdos vyrų okteto šiandien čia, bet prisijungs ir kiti, o mums visiems kalbėjo ir prašė norinčius ir mėgstančius dainą kviesti talkon. Tai dienai to ir pakako.

Antrą kartą posėdžiavome RŪTOS salėje Vilniuje, kur M.K. Čiurlionis piešė anais laikais Tautos teatrui uždangą. Salė Gedimino gatvėje netoli GEORGE viešbučio. Nuo to laiko salė ir liko choro, o vėliau ir ansamblio būstinė. Tame susirinkime jau dalyvavo apie 25 vyrai, o maestro sakėsi, kad jis net tikėjosi daugiau, bet dėl jam žinomu priežasčių jų šiandien čia nėra, bet jie bus.

Susirinkime maestro kalbėjo, kad turime paklusti choro disciplinai, būti gerais ir gerų norų lietuviams, turime būti vispusiškai verti cho-

ro dalyviai savo balsais, klausa, dainos pamėgimu ir elementariausių muzikos žinių žinojimu. Patikrinus balsus pasirodė kad visi esame tinkami, o daugelis su patyrimu chorų veikloje ir muzikiniu išsilavinimu.

Sekanti repeticija buvo už kelių dienų. Čia atėję turėjom pasisakyti choro organizaciniais klausimais ir išpareigojimais. Sekmadieniais giedoti Vilniaus bažnyčiose, sudaryti choro administracinę vadovybę, pakalbėti apie gaidų ir partijų perrašinėjimą ir repeticijas.

Kiek pamenu sekančioji numatyta repeticija neįvyko, nes gautos žinios vertė ją atidėti saugumo tikslais. Vokiečiai ėmė sekti gausenius susibūrimus ir ten užtik-tus imti į vokiečių kariuomenės pagelbinius būrius. Todėl visiems buvo pranešta nesirinkti ir išvengti nemalonybės situacijos.

Susirinkimas įvyko po dviejų savaitių. Vėl viskas atsitiesė į vėžes. Susirinkime buvo tikinama, kad mes be reikalo gaištame laiką ko tai bijodami. Esame gi visi dirbantys ir mūsų niekas neleis, o jei kas kibtų drąsiai kovoti pasisakant, kad niekas negali uždrausti dainuoti. Žiūrint iš perspektyvos tai buvo gan drąsus pareiškimas. Tokiais ypač pasižymėjo mūsų maestro.

Kiek pamenu ne visi pritarė nieko nebوتي, nes vokiečių valdžia buvo įtūžusi už nepasisekimus ir galėjo kiek vienu momentu bet koki gausesnį suėjimą likviduoti. Tačiau taip "bausdamiesi", žemaitiškai tariant, vis dėl to darbo nenutraukėm: rinkomės repeticijom, tarėmės dėl choro vadovybės, nustatinėjom savo programas ir tikslus.

Vadovybė buvo sudaryta iš meno vadovo, valdybos pirmininko, vice – pirmininko, sekretoriaus, izdininko, korespondento ir keturių choro seniūnų. Toje ir vėliau pasikeitusioje valdyboje, jau ne tik vyrų choro, bet ir viso ansamblio korespondentu iki pasitraukiant iš Vilniaus, vėl karui suaktyvėjus, teko būti man.

Repeticijos buvo sutartos tris kartus į savaitę. Jų metu buvo repetuojamos šalia dainų ir bažnytinės giesmės ir kita bažnytinė muzika. Sekmadieniais giedodavome Katedroje ir Šv. Jono bažnyčioje.

Kada vyrų choras pirmą kartą pasirodė viešai nebepa-

menu, bet jis koncertavo gan plačiai. Pavadintas M.K. ČIURLIONIO vardo vyrų choras gyvavo neilgai – toliau jis jau buvo tik dalis ČIURLIONIO ANSAMB-LIO.

Klausimas kodėl? Paprasta. Daugelio choristų, kurių jau buvo virš 60, repetuodamas tris kartus į savaitę atitrūko nuo šeimų. Trys vakarai buvo pašvenčiami chorui. Šeimos nariai, ypač vedusių vyrų jaunos žmonos nejuokais ėmė "griauti" choro repeticijų tvarką, o jos buvo labai griežtos. Seniūnai turėdavo prieš repeticiją meno vadovui pranešti ko nėra ir kodėl. Reikėjo kas nors daryti. Išvada – prie vyrų choro reikia įsteigti kanklininkes ir tautinių šokių būrelį. Tuomi viskas pasikeitė, organizacija padidėjo ir taip gimė ČIURLIONIO ANSAMB-LIS vadovaujamas Alfonso Mikulskio, kanklininkų vadovės Onos Mikulskienės ir šokių vadovės Marijos Baronaitės.

Vyrų choras koncertavo daugelyje vietų. Atmintinos: Vilniaus operos ir dramos teatre, Kauno operos teatre, Trys milžinai (kari-ninkų centrinė ramovė) ir Vilniaus radiofonas.

Koncertavo ir pačiose Vilniaus apylinkėse, kartais ir su kanklininkėmis, šokėjais ir mišriu choru.

ČIURLIONIO ANSAMB-LIS garsėjo dienomis, o ypač jis tapo pažiba iš Lietuvos išvykus, Vokietijoje ir galiausiai Amerikoje.

Pabaigai dar keli atmintyje išlikę epizodai. Ansamblyje buvo įvairaus išsilavinimo ir profesijų žmonių. Tais laikais buvo labai svarbu susiorientuoti vokiečių okupacinės valdžios kėsluose. Tokias informacijas gaudavome iš mūsų narių dirbančių valdžios įstaigose, policijoje ir vokiečių įstaigose. Informacijos ansambli saugojo nuo netikėtumų, o tas anais laikais tai buvo labai svarbu.

Vilniaus operos ir dramos teatro koncerto programoje, ją patiekus patvirtinti valdžios įstaigose, buvo išbrauktos visos dainos, kuriose buvo minimas "Nemunas" ir koncerto pabaigai daina: "Lietuviais esame mes gimę"

ALFONSAS MIKULSKIS tokiam barbariškam sprendimui labai griežtai pasipriešino, nesutiko reper-tuaro keisti – jo ryžtas nepasiduoti buvo neperkalbamas.

Koncertas įvyko toks koks buvo numatytas. Dainą "Lietuviais esame mes gimę" užbaigėm be dirigento (pavyko jį saugumo sumetimais nuo dirigavimo atkalbėti). Kiekviena padainuota daina buvo palydėta audringais plojimai, o paskutinioji (be dirigento) – ovacijomis. Išvada: Vokiečių valdžia nutarė muziką Alfonsą Mikulskį areštuoti.

Gavus tokią žinią ėmėmės gelbėjimo veiksmų. Pavyko Vilniaus gaisrininkų komandos brandmajorui a.a. Valerijonui Šimkui pritarus (Jogailos gatvės būstinėje) įkurdinti maestro. Jis apvilktas gaisrininko uniforma su šautuvu rankose stovėjo prie gaisrinės kiemo vartų sargybinio būdelėje, kai gestapininkai siautė visur jo ieškodami.

Įtūžimui praėjus A. Mikulskis dingo iš Vilniaus ir atsidūrė Panevėžyje.

A. Mikulskiui pasitraukus, chorui vadovauti pasi-kvietėm Vilniaus operos solistą Vladą Baltrušaitį (prieš kelis metus miręs).

Tą visą laikotarpį ansamblis merdėjo. Tiesa giedojom bažnyčiose, bet nuotaika smuko. Repeticijos pradavo be įprasto užsidegimo. Net ir naujasis vadovas, pui-kus muzikas ir pedagogas taip pat nerodė per daug noro ką nors nuveikti. Pagaliau ir jį praradom. Reikalai visai išblėso, o karo audrai artėjant – viskas nutrūko. Čiurlioniečiai grupėmis ir pavieniai iš Lietuvos pasitraukė. Dalis atsidūrė Vokietijoje, dalis liko Lietuvoje.

Tolimesnės emigracijos keliu vieni atsidūrė Amerikoje, kiti net Australijoje ir kitur.

Baigiant tenka tarti, kad ansamblis nuo pat savo gimimo iki dabar yra išvareš gan plačią vagą lietuvių kultūros dirvonuose. Jo siela buvo a.a. muzikas Alfonsas Mikulskis ir jo gyvenimo draugė Ona Mozoliauskaitė – Mikulskienė. Ansamblis, įsikūręs Vilniuje prieš 50 m. liūdija svarų kultūrinį įnašą lietuvių kultūros lobynan. Ansamblis net svarstė įvairių sekcijų puoselėjimą. Dramos mėgėjų, rašytojų ir dailės. Vilniuje jau buvo įkurta ir net kūrį laiką veikė rašytojų sekcija. Jai vadovavo rašytojas Kazys Inčiūra. Sekcijoje buvo desetas entuziastiškai nusiteikusių narių.

Ansamblis puoselėjo gėrio grožio ir meno pradą. Iš jo tarpo jau šiandien yra iškilę: solistė Aldona Stempuzienė – Švedienė, poetas Kazys Bradūnas, rašytoja – aktorė – režisierė Dalila Mac-kelienė, skulptorius (žuvės) R. Raulinaitis, rašytojas – dailininkas J. Rūtenis, visuo-menininkas, lietuviškojo radijo išeivijoje pionierius Juozas Stempuzis ir kt. Taigi – ČIURLIONIO ANSAMB-LIS lieka lietuvių kultūros istorijos dalis.

• BALFO Clevelando skyriaus narių ir rėmėjų metinis susirinkimas suaukiamas penktadienį, kovo 30 d. 7 v.v. Lietuvių namų žemutinėje salėje. Visi nariai kviečiami dalyvauti. Bus renkama nauja Balfo skyriaus valdyba.

Taupa

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street

Cleveland, Ohio 44119

(216) 481-6677

Įsikūręs Nuosavuose Namuose

Taupykite ir Skolinkitės vieninteliame lietuvių kredito kooperatyve Ohio valstijoje.

Darbo Valandos:

Antradieniais--ketvirtadieniais nuo 9:00--4:00 p.p.

Penktadieniais nuo 9:00--6:00 v.v., Šeštadieniais nuo 9:00--3:00 p.p.

Sekmadieniais nuo 11:00--12:00 p.p. (DMNP parapijos patalpose)

Visi Bankiniai Patarnavimai

Mokame Aukštesnius Nuosimčius Už:

Taupymo Skaitytas, Certifikatus, IRA, Čekių Skaityta, ir t.t.

Skoliname Geriausiomis Išsimokėjimo Sąlygomis:

Asmeniniams Reikalams, Automobilių ir Laivų Pirkimui, Namų Remontui (Home Equity), Namų Pirkimui (Mortgages)

Parduodame pinigines perlaidas (Money Orders), Traveler's Checks, Priimame telefono, elektros, šildymo, ir vandens sąskaitytas, Buckeye Cards, Notaro patarnavimai, U.S. Savings Bonds, ir t.t.

*** Klekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios ***
apdrausta iki \$100,000.

Mūsų Tikslas: Ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas.

Padėkime Dainavai surasti paparčio žiedą

Antanas Juodvalkis

Gyvastingasis lietuvių meno ansamblis DAINAVA, įsikūręs 1945 m. Hanau stovykloje, Vokietijoje ir gaivinęs dainomis bei tautiniais šokiais stovyklinių lietuvių gyvenimą, užėjus emigracijai, persikėlė į Čikagą ir tebeveikia šiandien. Čia ne vieta ir ne laikas įvertinti DAINAVOS 45 metų pasiekimus ir įnašą į tautinių lietuvių jaunimo išsilaikymą. Bėgo gyvenimas, keitėsi vadovai, keitėsi dainininkai ir šokėjai, bet DAINAVA pasiliko ir tebedainuoja šiandien.

DAINAVOS, vienas iš didžiausių nuopelnų (jei ne pats didžiausias), tai atidengimas lietuvių tautinių papročių ir išvedimas į gyvenimą. Per šienapiūtės, rugiapūtės, linų ir kitų ūkiškų gėrybių apdorojimą, o ypač Joninių laužui liepsnojant, skambėjo lietuviška daina, sukosi tautinis šokis, skambėjo jaunimo juokas. Užgrobus Lietuvą rusiškam komunizmui, nutilo skambėjusios lietuviškos dainos, dingo jaunimo veiduose džiaugsmo kibirkštys. Sunaikinus lietuvių luomą, išnyko talkos, jaunimo suejimai, dingo juokas ir daina. Lietuvis neturėjo ko džiaugtis, kai šimtai tūkstančių nekaltų lietuvių patrijotų buvo vežami į tolimuosius Sibiro plotus ir amžino įšalo žemę, lėtai bado ir šalčio mirčiai. (Kremliaus rusiškieji valdovai drįsta pateikti laisvėjančiai Lietuvai bilijonines sąskaitas už investavimus, padarytus nuostolius. Ekonominę žalą gal bus galima įvertinti, bet moralinės padarytos skriaudos pinigais nupirkti niekad negalės).

Grįžtant prie Dainavos pastangų išlaikyti gražiuosius lietuviškus papročius ir perduoti mūsų jaunumenei, reikia padėkoti už jų ryžtą ir įdedamą darbą.

Šiais metais DAINAVA ryžosi parodyti labai populiarę Joninių naktį, švenčiant šienapiūtės pabaigtuves. Jaunimas šoka, dainuoja ir žaidžia, liejasi jaunystės jausmai. Joninių naktį pražįsta paparčio žiedas, kiekvienas nori jį surasti.

Pamatyti šį spektaklį bus įdomu kiekvienam, o gal nors ir paparčio žiedas gali įkristi į kasdieninį gyvenimą ir jį praskaidrinti.

Šio veikalo autorė Danutė Bindokienė, yra žinoma rašytoja, jaunimo auklėtoja, yra parašiusi ne vieną veiklą lietuviškų papročių temomis, o DAINAVA išvedusi į gyvenimą. Spektaklis vyksta senovės kaime, kai jaunimas

po šienapiūtės susirenka švęsti Jonines ir ieškoti paparčio laimės žiedo.

Chorą paruošė ir diriguoja jaunas muzikas Darius Polikaitis, randas laiko pedagoginiam ir visuomeniniam gyvenimui. Jis su savo sukurtą muziką ir dainą apkeliavo Lietuvą ir sulaukė labai gražių įvertinimų bei atsiliepimų. Jam talkina brolis Audrius Polikaitis, kaip chormeisteris.

Liucija Buivydaitė–Ambrosini yra veikli režisierė ir į šį veikalą įdeda daug savo širdies. Jaunimo tarpe pinasi meilės ir pavydo intrigos, kai seniai, papsėdami pypkes, prisimena ir savo jaunystės dienas.

Rasa Poskočimienė, tautinių šokių vieneto SPINDULYS vadovė, ateina su jaunaisiais šokėjais ir praturtina šį spektaklį. Kur tik susirenka jaunimas, ten daina, šokiai ir žaidimai.

Dekoracijas paruošė dail. Sigitas Ramonis, o rūbus suprojektavo dail. Ada Sutkuvienė.

Spektaklio "Kai papartis žydi" pastatymas įvyks š.m. kovo 25 d. 3 val. p.p. Morton gimnazijos auditorijoje, Cicero, (2423 S. Austin Blvd., Čikagos arčiausiame priemiestyje.)

Nelikime abejingi, o da-

Chicaga džiaugsmingai sutiko Lietuvos nepriklausomybės paskelbimą

Kovo 10–11 d.d. savaitgalį lietuviai domėjosi Vilniuje susirinkusios Aukščiausios tarybos darbais ir laukė ateinančių iš Vilniaus žinių. Pirmoji gera žinia viešai buvo paskelbta sekmadienį, pamokslo metu Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje Marquette Parke. Klebonas kun. Jonas Kuzinskas pranešė, kad Aukščiausios tarybos prezidiumo pirmininku yra išrinktas dr. Vytautas Landsbergis ir priimta deklaracija apie Lietuvos nepriklausomybės atstatymą 1918 metų vasario 16–tos akto dvasioje. Bažnyčioje, nors lietuviams neįprasta, paplojome, o pamaldoms pasibaigus sugiedojo himną. Taip klebono dėka buvo pasidžiaugta gera žinia.

Sekmadienio popietėje buvo ruošiamas Margučio įkūrėjo Antano Vanagaičio 100-tojo gimtadienio minėjimas. Belaukiant minėjimo,

lyvaukime šiame pastatyme ir pasidžiaukime mūsų jaunimo atsiekimais. Gal mūsų kiai ir negali konkuruoti su valstybės išlaikomais ansambliais, bet negalima savo jaunimą pamesti ir pasikliauti tik atvykstančiais. Mūsų jaunimas ir visi lietuviai yra pakankamai išsilavinę ir sugeba pasiimtas pareigas atlikti neatkištinai.

DAINAVOS ansamblui vadovauja darbšti valdyba, kurią sudaro šie asmenys: pirm. Mėta Gabalienė, vicepirm. Danguolė Ilginytė, sekretorius Kazimieras Jankauskas, išdininkas Juozas Vieraitis, parengimų vadovė – Nijolė Rūbienė ir Aldona Jankauskienė, narys – Česlovas Geležiūnas ir korespondentė Rita Likanderytė.

susirinkusieji dalinosi gautomis žiniomis, nors dar nieko tvirto nebuvo žinoma.

Kaip programoj numatyta, minėjimą pradėjo Margučio vedėjas Petras Petrutis įžangine kalba. Žurnalistas Vytautas Kasniūnas nušvietė

"Dainavos" ansamblis su dirigentu Dariu Polikaičiu (centre) ir valdyba.

A. Plenio nuotr.

Dail. Vladas Vijeikis, adv. Antanas Lapinskas ir Juozė Lapinskienė Margučio rengtame Antano Vanagaičio minėjime Čikagoje.

A. Vanagaičio vargingą gyvenimą iki atvykimo į Ameriką. Adv. Antanas Lapinskas, Vanagaičio bendradarbis ir jo darbų rėmėjas, nušvietė veiklą Amerikoje. A. Lapinskas nustebino klausytojus gražia lietuvių kalba, be rašto nuosekliai atpasakotais Vanagaičio veiklos įvykiais, išryškindamas to laiko lietuvių rūpesčius ir džiaugsmus. Paskaitininkai nutapė puikų A. Vanagaičio portretą panašų į scenoje kabojusį dail. Ad. Varno darbą. A. Vanagaitis įdomi ir spalvinga asmenybė, palikusi gilius pėdsakus Amerikos lietuvių kultūriname gyvenime.

Antanas Vanagaitis gimė

1890 m. gegužės 19 d. Valių kaime, Šakių apskr. Į Ameriką atvyko 1924 m. ir gastroliavo po lietuvių kolonijas. Mirė 1949 m. kovo 10 d. Gulfport, Miss. Palaidotas šv. Kazimiero lietuvių kapinėse Čikagoje.

Įtarpoje tarp paskaitininkų, solistė Jina Vasytė, akomponuojant muz. M. Motiekaičiui, padainavo Vanagaičio ketvertą dainų.

Solistė ir paskaitininkai sulaukė publikos šilto priėmimo.

Kaip programoje buvo numatyta, žodį tarė ir Margučio radijo laidų tarybos pirm. Valdas Adamkus. Padėkojęs

(Nukelta į 14 psl.)

Dalis publikos Antano Vanagaičio minėjime. Prieky dr. L. Kriaučeliūno stolas.

J. Tamulaičio nuotr.

Chicagoje....

(Atkelta iš 13 psl.)

rengėjams, programos atlikėjams ir Margučio rėmėjams, padarė staigmeną, pranešdamas apie Lietuvos aukščiausios tarybos Vilniuje, priimtą nutarimą, skelbiančią Lietuvos respublikos nepriklausomybės atstatymą, deklaruotą 1918 m. vasario 16 d. aktu. Visi sustojo ir spontaniškai sugiedojo Lietuvos himną. Džiaugsmo ašaroms riedant, vienas kitą sveikinome.

Margučio bendradarbis ir nuolatinis talkininkas Leonas Narbutis, gaudęs žinias mikro bangomis, faksais ir telefonais, pateikė naujausias susumuotas žinias apie įvykius Lietuvoje. Po jo pranešimo kalbėjo gen. konsulas Vaclovas Kleiza, ALTo pirm. Grožvydas Lazauskas, JAV LB Krašto valdybos pirm. dr. Antanas Razma ir Vliko tarybos pirm. Algis Regis. Žodį tarė ir jaunimo centro valdybos pirm. Salomėja Endrijonienė.

Petro Petručio dėka, prisimintas Margučio steigėjas A. Vanagaitis ir pasidžiaugta nepakartojamu įvykiu – Lietuvos nepriklausomybės atstatymu. Susikabinę rankomis sudainavome Maironio giesmę "Lietuva brangi".

Šis Margučio renginys bus ilgai atmintinas, nes sutapo su ypatingu įvykiu – Lietuvos nepriklausomybės deklaracija.

A. Juodvalkis.

A.A. Ona Didžiulytė -Karūžienė

1990 metų pradžioje žinia iš Kauno, kad ten mirė tauri lietuvė, LST Korporacijos Filiae Lithuaniae aktyvi narė Ona Didžiulytė – Karūžienė. Velionė gimusi 1911 m. ir augusi Rygoje, Latvijoje. Ten baigusi gimnaziją, o studijoms Vytauto Didžiojo Universitete, atkilo į Kauną. Mirė š.m. sausio 4 d. Palaidota Petrašiūnų kapinėse.

Velionė savo išsiauklėjimu ir pažiūra buvo tikra laisvosios Lietuvos auklėtinė, visa savo asmenybe tos Lietuvos rėmėja. Josios lietuvišką nusiteikimą galima matyti iš jos laiškų, gautų vakaruose. Ji matė ir išgyveno ligšiolinį Lietuvos laisvėjimą, bet dėl savo sveikatingu-

mo ji viename laiške rašė: "Aš tik puse tų malonumų turiu! Ne man šimtą tūkstančių minioj dalyvauti... Televizija ne viską transliuoja..."

1989 m. pradžioje ji rašė seserei Amerikoje: "Šiomet mūsų prisikėlimas dvigubai didesnis! Lyg sapnas, lyg mirazas tie visi įvykiai, kuriuos patyrėme... Mūsų valdžia visai pasimetusi, vis laukia iš Maskvos parėdymų, o tauta vis juos spaudžia. Vargšai tarp dviejų ugnių... Nemanyčiau, kad jie Lietuvai blogo norėtų. Juk kiekvieno lietuvio krūtinėje plaka karšta lietuviška širdis..."

Kitas laiškas. "Vasario 16 – tautinių vėliavų miškas. Daug buvusių organizacijų, tarp jų skautai, jaunalietaiviai atkurta. Visi su vėliavomis ir kitais ženklais. Kardinolas pašventino naujai pastatytą žuvusiems už Lietuvos laisvę paminklą, kertinį akmenį. Pasitaikė labai graži diena.

Saulutė apšvietė angelą su sutraukytomis retežiais (ant Laisvės stovylos)... Jaudinantis vaizdas, kai orkestras grojo ir visa minia rydama ašaras sugriaudėjo: Lietuva, tėvyne mūsų..."

Beje, senąją Laisvės statulą žmonės buvo paslėpę ir išsaugojo iki šių dienų. Piedestalą niekšai suskaldė ir čia pat liepė užkasti... Tik žiūriu rikiuojasi tautiniais drabužiais merginos ir vaikinai, trispalves ant ilgų kotų nešini – išsitiesę špaleriai... Ant gražių neštuvų, lietuvišku raštų audiniu užtiestų, buvo nešamas akmuo, atvežtas iš Šėtos, vietos kur buvo pirmieji mūsų už Lietuvos laisvę ir ten žuvo mūsų savanoriai – kūrėjai... Nešant akmenį, išrikiuotos vėliavos, pagerbdamos žuvusius savanorius, lenkė galvas, palydint giesmės "Lietuva brangi, mano tėvyne", garsams..."

Ivykiai pas mus keičiasi ne dienom, bet valandom.

Netoli mūsų neseniai prikėlė "Vasario 16 gatvė", taip kaip buvo anais laikais...

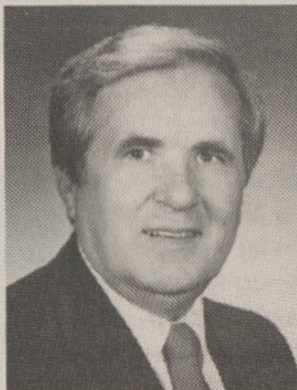
Mečys Valiukėnas

CLEVELANDO PARENGIMAI

- BALANDŽIO 21 D. Grandinėlių parengimas Dievo Motinos parapijos auditorijoje.
- BALANDŽIO 22, 12 val. Šv. Jurgio parapijos Atvelykio Stalas. Visi kviečiami.
- GEGUŽES 5-6, LTM Čiurlionio ansamblio 50 metų veiklos sukakties minėjimas
- BIRŽELIO 10, Birželio minėsimas. Ruošia Pabaltiečių komitetas.
- LIEPOS 15, Žalgirio šaulių kuopos gegužinė prie ežero, 17815 Canterbury Rd.
- LIEPOS 21, Lietuvių Kultūrinio darželio pobūvis-gegužinė.
- LIEPOS 22, Dr. J. Basanavičiaus biusto atidengimas kultūriniam darželyje.
- LIEPOS 29, LKVS Ramovės gegužinė prie ežero, 17815 Canterbury Rd.
- RUGPIŪČIO 26, LŠST Kar. A. Juozapavičiaus Kuopos gegužinė.

"Ar ne laikas, kad Jūsų santaupos gautų daugiau negu tik procentus?"

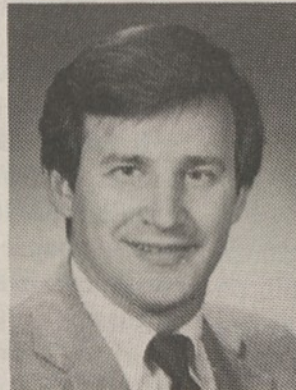
"\$10,000 banke verta truputį daugiau papildomo pripažinimo. Mes užtikrinsime Jums tai su Ameritrust MajorSaver™ sąskaita."

Damjan Marich
Asst. Vice President
5900 St. Clair Ave.
391-1540

Mirjana S. Zovkic
Branch Manager
4008 St. Clair Ave.
391-1533

Stan Kuhar
Retail Bank Assistant
5900 St. Clair Ave.
391-1540

Ekstra dėmesys. Inesę \$10,000 ar daugiau, Jūs gausite ekstra paslaugą visiems banko patarnavimams su specialiai suprojektuotais čekiais ir specialia Asset® kortele, prieinama tik tai 'MajorSaver' taupyto-jams

Ekstra privilegijos. Džiaukitės procentus nešančia čekių sąskaita su neribojamu čekių skaičiumi ir nemokamu patarnavimu. Sumažintas Visa procentas. Specialūs patogumai - įvairūs patarnavimai - visa tai nemokamai. Priedui, pirmiausi pranešimai apie specialias Ameritrust pasiūlas.

Ekstra patarnavimas. Garantuotas. Nepriylgstamo patarnavimo Jums pažadas yra garantuotas: jei kada mes padarysime klaidą jūsų MajorSaver pranešime, mes sumokėsime \$5.

Atidarykite sąskaitą Jums artimiausioje Ameritrust įstaigoje.

Ameritrust.
Service you can bank on.

Substantial interest penalty required for early CD withdrawal.
Ameritrust Company National Association Member FDIC

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

MŪSŲ VAIKAI Į LIETUVĄ

Didžiausias šios vasaros kultūrinis įvykis Lietuvoje bus dainų ir tautinių šokių šventė. Ji įvyks Vilniuje, liepos mėnesio pradžioje. Ten, iš visos Lietuvos suvažiuos tūkstančiai gražaus mūsų tautos jaunimo. Atvažiuos iš Amerikos, Kanados, Australijos, Punsco krašto ir kitur, tautinių šokių grupės. Jų tarpe pasiryžę būti ir mūsų kolonijos – Grandinėlės 40 narių, dabar kas savaitę po du kartus besirenkanti į repeticijas, kad ten, kaip Grandinėlei įprasta, deimantiniu pavyzdžiu ir pasiruošimu atstovautų, ne tik Clevelando, bet viso Ohio ir visos JAV lietuvių jaunimą.

Kelias į Lietuvą tolimas, bet kaip dainoj dainuojama, mielas. Mielas, bet piniginiai ir brangūs. Liudas ir Aleksandra Sagiai praneša, kad visos tos išvykos į Lietuvą sąmata, siekia 60,000 dolerių. Pačią didžiąją kelionės išlaidų dalį sumoka šokėjų tėvai. O kitą dalį reikia surinkti iš aukotojų, kurie nori, kad mūsų vaikai į Lietuvą važiuotų, šventėje gražiai pasirodytų ir iš ten grįžę dar labiau tėvų ir protėvių žemę mylėtų.

Iki šiol, iš tėvų pasižadėjimų, aukotojų ir vykdomos loterijos jau surinkta 54,000 dolerių. Taigi dar būtina surinkti tuos trūkstantus 6,000 dolerių. Ir tikimasi, kad balandžio 21 d. rengiamam Dievo Motinos parapijos salėse Grandinėlės koncerte, pamargintam turtingais laimėjimais, vaišėmis ir šokiais kavinėje, sąmatai trūkstama suma susidarys.

Clevelando ir apylinkių lietuviai, kviečiami rimtus reikalus paremti, visada jautriai atsiliepdavo. Tikime, kad atsilieps ir dabar. Dėsniai buvo remiami praėjusių ir šių metų pradžios, iš Lietuvos atvykusių įvairių rūšių muzikos ir dainos meninin-

kai. Reikia laukti, kad kai mūsų pačių kolonijos vaikai prašo tautos kelionei į Lietuvą, bus taip pat jautriai atsilipta. Tat balandžio 21 dienos vakarą skirkime Grandinėlei. Iš anksto nusipirkime bilietus, koncerte ir vaišėse dalyvausime, ir Grandinėlės istorinę kelionę į Lietuvą paremkime.

B.G.

SUSITIKO SU SADŪNAITE...

Šv. Jurgio parapijos klebonas kun. Juozas Bacevičius ir kun. Kęstutis Žemaitis susitiko su buvusią sąžinės kalinę Nijolę Sadūnaite pas Dr. Danguolę Tamulionytę. Taip pat dalyvavo jos globėjai Clevelande, Stefania ir Henrikas Stasai ir Alfonsas Karklius.

Pietų metu ji kalbėjo apie kovojančią bažnyčią Lietuvoje. Nijolė Sadūnaite pasakojo kaip 11, 12, ir 13 metų vaikai neišdavė juos katekizmą mokinančius kunigus nors jaunuolius ilgai policija tardė tamsiame žiurkių pilname rūsyje. Paklausta iš kur jos ta didelė drąsa ir stiprybė Nijolė Sadūnaite atsakė: "Lengva kovoti prieš komunizmą nes jaučiu, kad Dievas visada yra su manim."

* VAJUS DOVANA LIETUVAI 1990 METAIS Clevelande pradedamas kovo 15 d. Besilaisvinanti Lietuva šaukiasi visų išeivijos lietuvių ne tik moralinės, bet ir finansinės paramos kovoje dėl pilnutinės laisvės ir nepriklausomybės. LB Clevelando apyl. valdyba kviečia jus tapti atgimstančios tautos rėmėjais, duosnia auka paremiant jos kovą. Kiekvienas aukotojas bus paskelbtas išeivijos ir Lietuvos spaudoje. Čekius rašyti Lithuanian-American Community, Inc. vardu ir pasiųsti LB izdininkui Mečiui Aukštuoliui 25230 Chardon Rd., Richmond Hts., OH 44143, arba sek-

Nijolė Sadūnaite tarp Clevelando lietuvių.
V. Bacevičiaus nuotr.

madieniais po 10 val. mišių įteikti bet kuriam valdybos nariui. Visos aukos yra atleidžiamos nuo mokesčių (ID#36-3625439).

* APOLONIJA ŠENBERGIENĖ, širdinga skautų ir Clevelando visuomenės veikėja - talkininkė, buvo ištikima širdies priepuolio ir šiuo metu randasi ligoninėje – Euclid General Hospital, Rm 416, 18901 Lake Shore Blvd., Cleveland, Ohio 44119 – kur turės pabūti dar kurį laiką. Linkime kuo greičiau sustiprėti ir grįžti namo!

* LB CLEVELANDO APYLINKĖS metinis susirinkimas įvyks sekmadienį, balandžio 1 d. 11:45 v.r. Dievo Motinos parapijos svetainėje. Darbotvarkė: valdybos ir kiti pranešimai, dalies valdybos, kontrolės komisijos ir atstovų į LB Ohio apygardos suvažiavimą rinkimai ir kit. Kandidatų į valdybą pavardes pristatyti rinkimų komisijai, kurią sudaro: V. Brizgys, V. Čyvas ir A. Stungienė. Kandidatai, negalintieji susirinkime dalyvauti, turi duoti raštišką sutikimą.

* ANGLŲ KALBOS PAMOKOS veltui, rytais, po pietų ir vakarais Cleveland Hts. High School, University Hts. Library ir Lee Rd. Main Library. Mokslas pradedamas kovo 26 d. Dėl smulkesnių informacijų skambinti 371-7138 Catherine Thomas.

* ALTS Clevelando skyriaus susirinkimas, įvykęs kovo 17 d. Lietuvių namuose, buvo gausus dalyviais. Skyriaus pirm. J. Budrienei

LITUANISTINĖS MOKYKLOS DIENA

Ši šeštadienį, kovo 24 d. yra Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos lankymo – amerikiečių tradiciniai vadinama 'Open House' – diena.

Tėvai, seneliai ir mokyklos darbu besidomintieji prašomi atvykti šį šeštadienį 9 val. ryto. Lankytojai galės aplankyti klases, vaikų darželį, pasikalbėti su mokytojais ir mokiniais. Parapijos svetainėje bus kavutė ir riestainiai.

* DIEVO MOTINOS parapija pradeda savaitines maldos valandas už Lietuvą ir kviečia organizacijas įsijungti į tų pamaldų pravedimą. Pamaldos vyks penktadieniais, tuojau po vakarinių lietuviškų Mišių.

Pirmoji maldos valanda įvyks penktadienį, kovo 23 d. ir jos pravedimui talkina Tautinės Sąjungos Clevelando skyrius. Visi laukiami!

* HENRIKAS TATARŪNAS, Clevelande, Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo proga užprenumeravo Dirvą savo sūnui Mariui Tomui Tatarūnui Clevelande. Sveikiname naują skaitytoją.

* Dr. VIKTORAS ir dr. ELENA ČEIČIAI, Parma, Oh., atnaujindami Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

* GAVĖNIO REKOLEKCIJAS Dievo Motinos parapijoje praves svečias iš Lietuvos, kun. Edmundas Atkočiūnas. Rekolekcijos prasidės sekmadienį, balandžio 8 d. 10 val. Mišiomis ir baigsis Didįjį Trečiadienį 7 v.v. pamaldomis ir Bendruomenės išpažintimi.

Korp! Giedra
maloniai kviečia visus į
LIETUVOS MENININKŲ

SOPRANO
SOFIJOS JONAITYTĖS
TENORO
ALGIRODO JANUTOS

IR

PIANISTO
POVILO STRAVINSKO

KONCERTA

Sekmadienį, kovo 25
ketvirtą valandą popiet
Dievo Motinos parapijos auditorijoje

BILIETAI PLATINAMI
SEKMADIENIAIS PARAPIJOS SVETAINĖJE

Juozas Mikonis
Realtor, Notary Public

East Shore Realty

Namų ir žemės pardavimas - nuomavimas

Bus. phone: 481-6900
Home phone: 531-2190

18021 Marcella Road
Suite 2
Cleveland, Ohio 44119

MATAS REALTORS

505 EAST 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
(216) 486-2530

RITA MATAS

— Broker — G.R.I. — C.R.A.

Adv. VYTAS MATAS

— teisinis patarėjas

DIRVA

• LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS FONDO nariai š.m. kovo 10 d. posėdžiavo tikslu užbaigti Lietuvos Nepriklausomybės Fondo rūpesčiu ruošiamą Lietuvos diplomatijos istoriją. Tai buvo pradėjęs, ir daug darbo atlikęs, a.a. dr. Albertas Gerutis Šveicarijoje, tačiau dėl nesitikėtos ligos negalėjo veikalo užbaigti.

Dr. A. Geručiai mirus, buvo kreiptasi į Lietuvos diplomatijos atstovą prie Šv. Sosto Stasį Lozoraitį, jr. kuris sutiko užbaigti pradėtą veikalą, pagrindinai peržiūrėjęs gautą medžiagą ir atlikdamas didelę dalį pagrindinio darbo. Autoriaus ir LNF bendru sutarimu, rašytojas Stasys Santvaras buvo pakviestas peržiūrėti kalbą.

Greitu laiku pasirodys šis naujas Lietuvai paminklas, kuris amžiais bylos apie mūsų tautos istoriją.

LB SUVAŽIAVIMAS

JAV LB Krašto valdyba kviečia Bostono, Connecticuto, Floridos, New Jersey,

New Yorko ir Pietryčių apygardų ir toms apygardoms priklausančių 36 apylinkių pirmininkų suvažiavimą. Taip pat kviečiami tų apygardų ribose gyvenantys LB Tarybos nariai. Suvažiavimas įvyks šeštadienį, balandžio 7 d., New Britain, CT.

Suvažiavime trumpus pranešimus padarys LB Krašto valdybos nariai ir apygardų pirmininkai. Laukiama aktyvaus apylinkių pirmininkų dalyvavimo diskusijose.

Suvažiavimą globoja Connecticuto apygarda, vadovaujama P.J. Nasvyčio.

* Dr. PRANAS ir VALENTINA MAŽEIKAI, Singer Island, Fl., atnaujindami Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 50 dol. Ačiū.

• D I R V O S DEIMANTINIAM jubiliejui paminėti rengiamas atskiras leidinys. Jį redaguoja Juozas Žygas. Dr. Algirdas Budreckis šiam leidiniui atsiuntė apžvalginį straipsnį – "Dirva susilaukė deimantinį jubiliejų" Dail. Ada Sutkuvienė

maloniai sutiko parengti menišką leidinio viršelį. Dirvos skaitytojai, turintieji senesnių, istorinių nuotraukų, prašomi jas leisti panaudoti, nukreipiant Juozo Žygo adresu: 9604 Karlov Ave, Oak Lawn IL. 60453.

• JOHN KONCEVIČIUS, Lawrence, Mass Dirvos paramai atsiuntė antrą tūkstantinę. Vajaus komitetas šiam rėmėjui reiškia padėką.

• DIRVOS jubiliejinių metų komitetas išsiuntinėjo Dirvos skaitytojams rėmėjams keturis tūkstančius laiškų su kvietimu įsijungti į dovanų paskirstymą. Atsakymai jau plaukia vajaus izdininkės O. Daškevičienės adresu.

*RIMANTAS GLEMŽA Baltimore, MD, atsiuntė a.a. Bronės Kažukauskienės, testamentine paliktą Dirvai 200 dol. sumą. Širdingai dėkojame už palikimą.

* STASYS ir ELENA BARAI, Oak Brook, Ill., atnaujindami Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

PARAMA DIRVAI

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai aukojo:

A. Babonas, Detroit	10.00
Dr. V.E. Čečiai, Parma	25.00
J. Lukas, Phila.	5.00
E. Jonušienė, L.A.	75.00
A. Kuprevičius, Cleveland	5.00
A.A. Bronės Kažukauskienės testamentinis palikimas	200.00
A. Andrušaitis, Geneva	5.00
S. Mankus, Chicago	25.00
L.A. Sagiai, Lyndhurst	50.00
V. Naudžius, Chicago	5.00
St. Baras, Oak Brook	25.00
G. Leksas, W. Springs	5.00
H. Tatarūnas, Cleveland	5.00
J. Mikaila, Seminole	15.00
V. Gasperienė, Chicago	10.00
R. Case, Sacramento	5.00
V. Mažeikienė, Singer Isd	50.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

Nijolė Sadūnaitė, viešėdama Los Angeles, susitiko su buvusiu prezidentu Ronald Reagan ir padėjo jam už rodytą palankumą Lietuvai. Šalia stovi vertėjavusi Angelė Nelsienė.

Išlydint Kongreso atstovą. Iš kairės: adv. Nida Brinkienė, Kongreso atstovas Christopher Cox, Liucija Mažeikienė ir Vytautas Vidugiris.

Lietuvos klausimas respublikonų suvažiavime

Š. m. kovo mėn. 9, 10 ir 11 d.d. Santa Clara mieste, Marriott viešbutyje įvyko Kalifornijos Respublikonų Partijos suvažiavimas, kuris buvo skirtas pasiruošti š.m. vykstantiems rinkimams. Jame dalyvavo Gubernatorius George Deukmejian, senatorius Pete Wilson ir kiti aukšti Respublikonų partijos pareigūnai. Viso apie 2000 atstovų ir svečių.

Mums lietuviams šis suvažiavimas buvo tuo svarbus, kad jame gražią ir prasmingą kalbą, apie Lietuvą ir jos dabartinius išgyvenimus, pasakė kongreso atstovas Christopher Cox (tik atvykęs iš Lietuvos, ten jis ir dar trys kongreso atstovai buvo įleisti tik po rinkimų).

Pagrindinis posėdyje, kovo mėn. 11 d. sekmadienį, buvo pakviesti Liucija Mažeikienė ir Vytautas Vidugiris, padaryti pranešimą, kad šią dieną Lietuvoje, Vilniuje naujai išrinktas parlamentas (Seimas) savo pirmajame po-

sėdyje paskelbė Lietuvos Nepriklausomybės atstatymą. Suvažiavimo atstovai ir svečiai šią žinią priėmė labai triukšmingu plojimu.

Sekė priimtų rezoliucijų patvirtinimas. Lietuvių rezoliucija ir Tautybių Tarybos rezoliucija, keliančios Lietuvos Nepriklausomybės ir Pavergtų Tautų klausimus ir prašymą Lietuvai tolimesnę pagalbą buvo priimtos vienas balsais.

Išvakarėse, šeštadienį lietuviai kartu su Kalifornijos Tautybių Grupių Taryba (Council) turėjo "Hospitality Room". Lietuvaitės pasipuošusios tautiniais rūbais priiminėjo svečius, o jų buvo daug, jie visi sveikino mus Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo proga. Šia Proga svečiams buvo išdalinta brošiūra apie Lietuvą.

Šiame suvažiavime dalyvavo Liucija Mažeikienė, Tautybių Grupių Tarybos pirmininkė, advokatė Nida Brinkienė, Vytautas Vidugiris, Lietuvių Respublikonų Sąjungos pirmininkas, Helen Vidugirienė, Felicija Brown, San Francisco Respublikonų skyriaus pirmininkė, Aldona Sehgal, Frances Lawrence, Vicki Melinauskienė ir Antanas Mažeika.

Antanas Mažeika.

• ADV. MARIUS J. JASON (Jakulis), buvęs clevelandietis, atidžiai seka Lietuvos reikalus ir faksu dažnai Dirvą aprūpina paskutinėmis žiniomis apie Lietuvą, pasirodančiomis didžiojoje New York spaudoje. Ir jis pats, laiškais spaudai, pastoviai reaguoja į Lietuvą liečiančius įvykius.

Marius ir jo žmona adv. Jūrate Pauliukonytė dirba žymioje advokatų firmoje Felfe & Lynch, New Yorke.

* STASYS MANKUS, Chicagoje, atnaujinamas Dirvos prenumeratą, atsiuntė auką 25 dol. Ačiū.

A. A.

STASIUI SINIUI

Lietuvoje mirus, jo seserims: VANDAI GASPERIENEI, MARIJAI NOREIKIENEI, SOFIJAI CIBIENEI ir jų šeimoms ir visoms giminėms reiškiame nuoširdžią užuojautą.

Kazimiera ir Stasys Lazdiniai.

A. A.

EMILJAI GENIENEI

amžinybėn iškeliavus, mūsų mielą PUSBROLĮ su ŠEIMA, nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

*Bronius, Eglė,
Rūta, Jonas,
ir Caroline,
Arai*

A. A.

AUDRONEI GUDAITEI,

pasitraukus iš šio gyvenimo, giliausią užuojautą reiškiame jos motinai VERONIKAI GUDIENEI ir seseriai GRAŽINAI su šeima.

*Aldona ir Edmundas
Drukteiniai.*

Palm Harbor, Fl.